

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 1-2 grudnia 2017 r. na kierunku
„architektura”
prowadzonym na Wydziale Budownictwa i Architektury
Politechniki Opolskiej

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu.....	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	12
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.....	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	33
Zalecenia	34
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia.....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	37
Zalecenia	38
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia.....	38

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	38
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	41
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	42
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	44
Zalecenia	44
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	44

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. inż. Dorota Kulikowska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Barbara Gronostajska, ekspert PKA
2. dr hab. inż. Jan Rabiej, ekspert PKA
3. mgr. inż. Małgorzata Piechowicz, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Julia Sobolewska, ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „architektura” prowadzonym na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału. Dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W czasie wizytacji odbyły się spotkania z autorami raportu samooceny, członkami zespołów zajmujących się zapewnianiem jakości kształcenia, pracownikami Biura Karier, przedstawicielami Samorządu Studentów, członkami Kół Naukowych, studentami i nauczycielami akademickimi.

Przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Architektura
Poziom kształcenia	studia I stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	obszar nauk technicznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	dziedzina nauk technicznych/ dyscypliny <i>architektura i urbanistyka</i> oraz <i>budownictwo</i>
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	210
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	-
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier architekt
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	15
	studia stacjonarne
Liczba studentów kierunku	136
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2565

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca / Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

.....
 .....

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca / Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia stanowi autorskie opracowanie pracowników Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej i oparta jest na doświadczeniach pracowników ww. Wydziału, reprezentujących dyscypliny *architektura i urbanistyka* oraz *budownictwo*. Powstała również przy współudziale otoczenia społecznego (Izba Architektoniczna, SARP, pracodawcy) jako odpowiedź na potrzeby rynku pracy w zakresie projektowania architektonicznego. Program studiów został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 207 poz. 1233) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów *weterynarii i architektury* oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. (Dz.U. 2016 poz. 1596) w sprawie warunków prowadzenia studiów. Program ten obejmuje kształcenie na studiach stacjonarnych na poziomie I stopnia o profilu akademickim. Studia I stopnia realizowane są w czasie 7 semestrów (210 punktów ECTS).

Efekty kształcenia na ocenianym kierunku zostały w całości przyporządkowane do obszaru nauk technicznych, do dziedziny nauk technicznych i do dyscypliny *architektura i urbanistyka*. ZO PKA po wnikliwej analizie zakładanych efektów kształcenia stwierdził, że odnoszą się one zarówno do dyscypliny *architektura i urbanistyka*, jak i *budownictwo* i zalecił przyporządkowanie efektów do 2 dyscyplin, tj. *architektura i urbanistyka* oraz *budownictwo*. W dniu 28 marca 2018 r., Uchwałą nr 210 Senatu Politechniki Opolskiej, efekty kształcenia przyporządkowano do ww. dyscyplin.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją Uczelni, celami strategicznymi zawartymi w Strategii Rozwoju Uczelni do roku 2020 r. (uchwalonej przez Senat Politechniki Opolskiej w 2013 r.) oraz celami określonymi w dokumencie *Cele strategiczne działalności Wydziału Budownictwa w latach 2008-2020*.

Zgodnie z misją i strategią PO, opracowana koncepcja kształcenia dla kierunku „architektura” skupiona została na następujących celach strategicznych:

1. kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr dla regionu,
2. promowanie indywidualnego rozwoju,
3. kształcenie umiejętności dostosowywania do potrzeb rynku pracy.

Przyjęta koncepcja kształcenia nawiązuje do krajowych wzorców kształcenia na kierunku „architektura” opartych na „standardach kształcenia”. Programem studiów I stopnia na kierunku „architektura” jest spójny z działalnością naukową pracowników Wydziału, a rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w realizacji i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku. W kształceniu uwzględnia się nowości z zakresu rozwoju architektury krajowej oraz światowej.

Koncepcja uwzględnia dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. Realizowany jest program rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej oraz rozszerzania współpracy ze środowiskiem akademickim oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym. Szczególna w kształceniu na tym kierunku, zwłaszcza podczas zajęć projektowych, jest relacja nauczyciel-uczeń oparta o praktyczne doświadczenia zawodowe pracowników WBiA, a w szczególności zespołu dydaktycznego Katedry Architektury i Urbanistyki, w większości praktyków i czynnych zawodowo architektów. Pozwala to na włączenie do programu kształcenia przykładów i rozwiązań zaczerpniętych z praktyki zawodowej, co zwiększa jego aplikacyjność.

W opracowaniu i aktualizacji koncepcji kształcenia, zgodnej z obowiązującymi aktami prawnymi, oparto się na doświadczeniach wiodących uczelni w kraju, jak również wykorzystano doświadczenia z wizyt w uczelniach zagranicznych, w tym ośrodków partnerskich Politechniki Opolskiej (Czechy: VSB Technical University of Ostrava, Hiszpania: University of Seville, Jaume I University, Niemcy: FH Kaiserslautern-University of Applied Sciences, Portugalia: Polytechnic Institute of Tomar, Słowacja: University of Zilina, Turcja: Istanbul University, Włochy: University of Pavia).

Cechami charakterystycznymi kształcenia na kierunku „architektura” w Politechnice Opolskiej są: możliwości rozwoju własnego studenta poza programem studiów (działalność w SKN, uczestnictwo w warsztatach studenckich, plenerach rysunkowo-malarskich, konkursach studenckich pod opieką naukową kadry, wykłady otwarte), wykwalifikowana kadra ze znaczącym doświadczeniem praktycznym, indywidualne podejście do studenta, kształcenie umiejętności pracy w zespole.

1.2.

Na kierunku o profilu akademickim ważnym elementem działalności jest prowadzenie badań, które pozostają w ścisłym związku z aktywnością dydaktyczną. Wydział Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej posiada kategorię naukową A. Kierunek „architektura” jest stosunkowo nowym kierunkiem, został uruchomiony w roku akademickim 2009/10 w oparciu o nową kadre. W okresie od powstania kierunku pracownicy WBiA uzyskali kilka awansów naukowych, a ich liczba jest proporcjonalna do liczby osób zatrudnionych. Należy zwrócić uwagę, że na wizytowanym kierunku kształci się stosunkowo mało studentów (ok. 30 na jednym roku) co pozytywnie wpływa na relacje „mistrz-uczeń”, ważne w procesie kształcenia na kierunku „architektura”. Główne obszary badawcze podejmowane przez pracowników dotyczą różnych aspektów funkcjonowania gospodarki regionalnej i narodowej, uwzględniają problemy społeczne (w zakresie architektury mieszkaniowej, planowania przestrzennego, rozwoju krajobrazów transgranicznych), kulturowe (konserwacja zabytków i zarządzanie dziedzictwem kulturowym, badania układów funkcjonalno-przestrzennych kościołów i klasztorów średniowiecznych w kontekście problematyki konserwatorskiej oraz źródła inspiracji sakralnej architektury współczesnej) i środowiskowe (ekologia, ochrona środowiska naturalnego). Badania te są aktualne i znajdują odzwierciedlenie w programach kształcenia realizowanych na studiach I stopnia. W latach 2010–2017 pracownicy w obszarze architektura uzyskali prestiżowe nagrody, m.in.: staże zagraniczne oraz stypendia naukowo-badawcze.

Badania naukowe prowadzone przez pracowników Katedry Architektury i Urbanistyki scala projekt badawczy NBS zatytułowany: „Kształtowanie przestrzeni architektonicznej i urbanistycznej w kontekście zrównoważonego rozwoju”. Szczegółowe kierunki badań prowadzone w jednostce obejmują następujące zagadnienia:

- Analiza funkcjonalno-przestrzenna obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem architektury sakralnej;

- Badania w zakresie architektury mieszkaniowej;
- Badania układu funkcjonalno-przestrzennego kościołów i klasztorów średniowiecznych w kontekście problematyki konserwatorskiej oraz źródła inspiracji sakralnej architektury współczesnej;
- Innowacyjne metody analizy, modelowania i projektowania środowiska architektonicznego,
- Konserwacja zabytków i zarządzanie dziedzictwem kulturowym;
- Przekształcenia struktur miejskich i przestrzeni publicznej;
- Analiza przestrzenna i planowanie rozwoju krajobrazów transgranicznych, usługi ekosystemowe, GIS;
- Zagadnienia z zakresu sztuk pięknych: rysunku i malarstwa;
- Analiza przestrzenno-konstrukcyjna obiektów budowlanych;
- Analiza wielokryterialna przy wspomaganiu procesu decyzyjnego w optymalizacji zagadnień budowlanych;
- Badania w zakresie konstrukcji drewnianych wraz z problematyką bezpieczeństwa pożarowego.

Złożony profil kierunków współtworzących Wydział Budownictwa i Architektury, które przynależą do obszaru nauk technicznych, sprzyja interdyscyplinarności badań naukowych, prowadzonych przez kadrę kierunku „architektura”. Potencjalne możliwości w tym zakresie nie są dostatecznie wykorzystywane przez pracowników wizytowanego kierunku – nie potwierdzono międzyjednostkowych inicjatyw aplikowania granty NCN i NCBiR wspólnie z pracownikami naukowymi kierunku „budownictwo”.

Rezultaty badań prowadzonych indywidualnie lub w małych zespołach są publikowane w monografiach i recenzowanych czasopismach, prezentowane w formie referatów na konferencjach naukowych i wykorzystywane w wybranych zajęciach dydaktycznych. Przedstawiciele środowiska naukowego kierunku zasiadają w gremiach komitetów naukowych konferencji i sesji naukowych oraz podejmują organizację konferencji, seminariów, warsztatów i plenerów.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni publikują w uznanych czasopismach i wydawnictwach polskich i zagranicznych. W ocenianym okresie (2013-2016) ukazało się 5 monografii naukowych oraz 73 publikacje z zakresu dyscypliny naukowej *architektura i urbanistyka*.

Znacząca jest także współpraca naukowa Wydziału z instytucjami akademickimi w kraju i zagranicą, organizacjami naukowymi i technicznymi (Park Technologiczny Kielce, Instytut im. Herdera w Marburgu, Niemcy), przedstawicielami władz samorządowych (Urząd Miasta Opola, Urząd Miejski w Chełmnie, Starostwo Powiatowe w Prudniku). W przedsięwzięciach tych brali także udział studenci. Wpłynęło to pozytywnie na program studiów, w którym wykorzystuje się wyniki badań w formułowaniu tematyki prac semestralnych oraz dyplomowych.

Kadra naukowa kierunku wykazuje wysoką aktywność w badaniach inspirowanych różnorodnymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi – instytucjami samorządowymi, kulturalnym, gospodarczymi. Zakres realizowanych w jednostce prac badawczych wskazuje na niską skuteczność podejmowanych starań o finansowanie badań naukowych ze źródeł zewnętrznych (NCN, NCBiR, MNiSW i innych).

W prace badawczo-projektowe niejednokrotnie włączani są studenci, co dowodzi korelacji procesu kształcenia z praktyką realizacyjną. Zwiększa też szanse zawodowe absolwentów

Wydziału na rynku pracy. Udział w ww. projektach jest też podstawą działalności Koła Naukowego „Circulus”. Studenci uczestniczący w pracach tego Koła przyczyniają się do popularyzacji nauki i promocji Uczelni.

Prowadzone badania są wykorzystywane także na etapie projektowania i doskonalenia programu kształcenia. Stanowią o tym jego modyfikacje i wprowadzane nowe przedmioty (zmiana planu i programu studiów w roku 2017).

W ramach wizytacji potwierdzono zaangażowanie grup studentów przez pracowników naukowo-dydaktycznych kierunku „architektura” do części prowadzonych w jednostce badań naukowych. Studenci kierunku mają również otwarte możliwości udziału w seminariach naukowych odbywających się na Wydziale, jak również w seminariach dla młodych naukowców.

Informacje zamieszczone w raporcie samooceny, uzupełnione i zweryfikowane podczas wizytacji, wykazały bezpośrednie związki prowadzonych przez pracowników jednostki badań naukowych z programem kształcenia. Przykłady w tym zakresie to:

- wyniki uzyskane w ramach prac naukowych dotyczących architektury gotyku wykorzystywane są przy prowadzeniu następujących przedmiotów: *Historia architektury i urbanistyki I-V*, *Projektowanie obiektów kultury świeckiej i sakralnej*, *Konserwacja i rewaloryzacja obiektów i zespołów* jak również przedmiotu humanistycznego obieralnego *Sacrum w sztuce i architekturze* na kierunku „budownictwo”;
- wyniki uzyskane w ramach pracy dotyczącej strategii zarządzania gruntami dla trzech euroregionów czesko-polskich: Pradziada, Śląska i Śląska Cieszyńskiego zostały wykorzystane do udoskonalenia przedmiotu *Projektowanie urbanistyczne I, II, III, IV*;
- wyniki z pracy badawczej dotyczącej wskaźników CES (Cultural Ecosystem Services) posłużyły m.in. do wprowadzenia nowych treści programowych do przedmiotów: *Rewitalizacja przestrzeni zurbanizowanej*, *Projektowanie urbanistyczne IV*, *Strategie projektowania* oraz *Architektura krajobrazu*.

Stopień powiązania badań naukowych z programem kształcenia na ocenianym kierunku spełnia wymagania Rozporządzenia Ministra i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Liczba punktów ECTS w programie studiów I stopnia obejmująca moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki i sztuki związanej z kierunkiem studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych wynosi 169 ECTS i przekracza wymagane 50% ogólnej liczby punktów ECTS, czyli 105 punktów ECTS.

1.3.

Efekty kształcenia dla prowadzonych od 2009 r. w Politechnice Opolskiej studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku „architektura” zostały uchwalone przez Senat PO w dniu 20.06.2012 r. (Uchwała nr 721 w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków kształcenia *budownictwo, architektura i urbanistyka*) jako obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz określonym opisem efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego (głównie w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych, z uzupełnieniem w obszarach nauk o sztuce i nauk humanistycznych, z którymi jest powiązana architektura jako sztuka kształtowania przestrzeni w celu dostosowania jej do zaspokojenia fizycznych, materialnych i kulturowych potrzeb ludzi).

Przedstawione efekty kształcenia spełniają wymagania wynikające z ogólnoakademickiego profilu kształcenia dla obszaru nauk technicznych w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* oraz dyscyplinie *budownictwo*, wypełniają efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, a także praktycznych w zakresie zawodu architekta. Efekty kształcenia przyjęte na ocenianym kierunku zostały zdefiniowane w sposób właściwy i wyczerpujący.

Szczegółowa analiza efektów kształcenia na studiach I stopnia, zarówno dla programu przed korektą w 2017 roku (60 kierunkowych efektów kształcenia, odpowiednio po 20 w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), jak i po korekcie w roku 2017, wykazała, że mieszczą się one w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim.

W programie kształcenia, zmienionym w 2017 r., zmodyfikowano kierunkowe efekty kształcenia ograniczając ich liczbę (obecnie realizowanych jest 35 kierunkowych efektów kształcenia: 13 w zakresie wiedzy, 14 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych) oraz formułując je w sposób bardziej ogólny. Tak sformułowane kierunkowe efekty kształcenia, zatwierdzone przez Senat Politechniki Opolskiej w dniu 26.04.2017 r. (Uchwała nr 104), a uzupełnione w dniu 20.09.2017 r. (Uchwała nr 153) oraz 7.03.2018 (Uchwała nr 15), są spójne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty kształcenia spełniają w pełnym zakresie efekty kształcenia zawarte w standardach kształcenia dla kierunku „architektura”.

Zgodnie z kluczowymi kierunkowymi efektami kształcenia absolwent studiów I stopnia, profil ogólnoakademicki, w zakresie wiedzy zna w zaawansowanym stopniu zasady projektowania architektonicznego i urbanistycznego, ma uporządkowaną i złożoną wiedzę w zakresie historii architektury i urbanistyki i potrafi poprawnie dobierać współczesne narzędzia wspomagania komputerowego CAD. W zakresie umiejętności absolwent potrafi opracować projekt architektoniczno-budowlany, wykorzystuje umiejętność posługiwania się warsztatem plastycznym, stosuje zagadnienia prawne, posiada umiejętność posługiwania się technikami informatycznymi, podejmowania decyzji przestrzennych i technicznych oraz samokształcenia. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest przygotowany do pracy w zespole, jest zdolny do efektywnego wykorzystania wiedzy i umiejętności artystycznych w pracy zawodowej i ma świadomość społecznego wymiaru architektury oraz wpływu kultury wizualnej na jakość otoczenia człowieka. Przywołane powyżej kierunkowe efekty kształcenia tworzą spójną koncepcję kształcenia oraz są zgodne z zapisami uniwersalnych charakterystyk poziomów w Polskiej Ramie Kwalifikacji (poziom 6).

Efekty kształcenia wypełniają wymagania związane z zakresem znajomości języka obcego na studiach pierwszego stopnia. Przyjęte efekty związane są z wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami niezbędnymi w działalności badawczej. Efekty kształcenia dla kierunku *architektura* pozwalają studentom na nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy (potwierdzali to przedstawiciele pracodawców).

Na podstawie analizy kart sylabusów, prac etapowych i dyplomowych oraz sprawozdań z praktyk ZO stwierdził, że weryfikacja zapisanych w kartach przedmiotów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, odbywa się w oparciu o tradycyjne metody. Należą do nich pisemne i ustne zaliczenia etapowe i końcowe, egzaminy, prezentacje, kolokwia, wykonanie i zaliczenie projektu, sprawozdania, sprawozdania z praktyk, obrona pracy

dyplomowej i egzamin dyplomowy. Opis efektów kształcenia precyzuje zakres wiedzy i umiejętności oraz określa właściwy stopień ich trudności.

Efekty kształcenia (a także mechanizmy wspierania studentów w ich osiągnięciu) są monitorowane i oceniane przez powołaną na WBiA Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia. Dowodem na rozwój procesu kształcenia jest modyfikacja programu nauczania na ocenianym kierunku. Nowy program został wprowadzony od roku akademickiego 2017/2018 (zmiany procedowano na wniosek kadry dydaktycznej stale monitorującej rynek pracy i potrzeby studentów).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Efekty kształcenia na kierunku „architektura” prowadzony na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej przypisane jest do obszaru nauk technicznych (i dyscyplin *architektura i urbanistyka* oraz *budownictwo*), a działalność dydaktyczna jest ukierunkowana na potrzeby rynku pracy, głównie biur architektonicznych. Te dwa czynniki znajdują swoje odbicie w koncepcji kształcenia, gdzie z jednej strony silnie reprezentowana jest tematyka związana z naukami technicznymi (budownictwo, konstrukcja), a z drugiej strony wprowadzane są przedmioty pod kątem zapotrzebowania rynku pracy (biur architektonicznych). Realizowana koncepcja kształcenia jest zgodna z misją oraz strategią Politechniki Opolskiej.

Tematyka realizowanych na kierunku badań naukowych obejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem gospodarki regionalnej i narodowej, uwzględnia problemy społeczne w zakresie architektury i planowania przestrzennego. Zakres prowadzonych badań oraz udział studentów w badaniach są podstawą umożliwiającą realizację programu kształcenia na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Rezultaty badań naukowych autoryzowanych przez poszczególnych pracowników naukowych są wykorzystywane w opracowywaniu, realizacji i doskonaleniu programów kształcenia na ocenianym kierunku.

Mocne strony

1. Koncepcja kształcenia na kierunku „architektura” prowadzonym na WBiA PO nawiązuje do misji i strategii Uczelni w zakresie kształcenia kadr na potrzeby rynku lokalnego i we współpracy z pracodawcami.
2. Realizowane efekty kształcenia powstały przy udziale interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich i studentów) i zewnętrznych (pracodawcy, Izba Architektów, SARP, itd.) i są zgodne ze standardami kształcenia dla kierunku „architektura”.
3. Aktywność naukowa pracowników oraz współpraca z otoczeniem gospodarczym pozytywnie wpływają na program studiów.

Słabe strony

Brak

Dobre praktyki

Wydział nie wypracował jeszcze dobrych praktyk.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Plany i programy studiów na kierunku „architektura” zostały opracowane w oparciu o doświadczenia dydaktyczne nauczycieli akademickich WBiA PO, programy wybranych uczelni europejskich (m.in. Arkitektur-og designhøgskolen i Oslo AHO, Oslo School of Architecture and Design; Universität Kassel; Universitet w Pavii; Universitet w Valencii i Castellon, a także z VSB-Ostrava), przepisy prawa polskiego (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunku „architektura” oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów) oraz wewnętrzne zarządzenia PO.

W roku akademickim 2017/2018 zmodyfikowano program kształcenia, aktualizując jego elementy, zgodnie ze strategią Wydziału i Uczelni, uwagami i obserwacjami studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych, jak również po analizie programów wiodących wydziałów architektury w Polsce. W ramach aktualizacji korekcie poddano również kierunkowe efekty kształcenia. W roku akademickim 2017/2018, objętym oceną, kształcenie na I roku (semestry I-II) odbywa się według zmodyfikowanego programu, kształcenie na latach II-IV (semestry III-VII) według programu obowiązującego od roku akademickiego 2012/2013. Programy kształcenia zostały opracowane zgodnie z procedurą przyporządkowania punktów ECTS poszczególnym przedmiotom występującym w programach studiów, która jest oparta o ocenę łącznego średniego nakładu pracy studenta wymaganego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Zasady te są wspólne dla całej PO i definiują sposób przydzielania punktów ECTS dla I i II stopnia kształcenia.

Analiza programów kształcenia wskazuje, że spełnione są wymagania zawarte w ministerialnych standardach programowych dla kierunku „architektura”, studia I stopnia. Zgodnie ze standardami studia I stopnia trwają 3,5 roku. Treści kształcenia uwzględnione w programie studiów oraz sylabusach są zgodne z wszystkimi treściami określonymi w standardach kształcenia dla studiów I stopnia.

Analiza wymiaru godzin i punktów ECTS dla I stopnia kształcenia w odniesieniu do nowego programu kształcenia z zakresu treści podstawowych (przedmioty: Matematyka, Fizyka budowli, Geometria wykreślana I i II i Mechanika Budowli I, II, III), do których odnoszą się efekty kształcenia wskazuje, że przypisano im 26 punktów ECTS (na wymagane minimalne 15) oraz liczbę godzin 330 (na wymagane 150). Program przed modyfikacją zakładał 25 punktów ECTS oraz 285 godzin.

Grupa treści kierunkowych w nowym programie to przedmioty obejmujące swym zakresem projektowanie architektoniczne oraz urbanistyczne, historię architektury i urbanistyki, budownictwo ogólne i materiałoznawstwo, konstrukcje budowlane, instalacje budowlane, techniki plastyczne, organizację i ekonomikę procesu inwestycyjnego, prawo budowlane oraz etykę. Przedmiotom tym przypisano 1800 godzin oraz 159 punktów ECTS, na wymagane 690

godzin i 68 punktów ECTS, zapisanych jako minimalne w standardach. W programie przed modyfikacją przedmiotom kierunkowym przypisano 1830 godzin oraz 159 punktów ECTS.

W obydwu programach kształcenia (nowym i przed modyfikacją) punkty ECTS i liczba godzin dydaktycznych przypisanych zarówno do przedmiotów podstawowych, jak i kierunkowych przewyższają wartości zawarte w standardach. Szczegółowa analiza programu kształcenia wskazuje jednak, że zwiększenie o 11 punktów ECTS oraz ponad dwukrotnie liczby godzin w stosunku do wymagań objętych standardami odbywa się poprzez zwiększenie obciążenia studentów przedmiotami z dyscypliny *budownictwo*. Jest o tyle niekorzystne, że studenci otrzymują co prawda szerszą i bardziej specjalistyczną wiedzę z zakresu budownictwa, jednak nie jest ona wymagana przy ubieganiu się o uprawnienia projektowe w specjalności architektonicznej. Należy również nadmienić, że po ukończeniu kierunku „architektura” nie można uzyskać uprawnień w innych specjalnościach. W tym kontekście zwiększanie liczby godzin z przedmiotów z dyscyplin innych niż *architektura i urbanistyka* wydaje się niezasadne.

Obydwa programy zawierają treści humanistyczne w liczbie 60 godzin i 4 punkty ECTS („stary” program), 5 punktów ECTS („nowy” program) na wymagane standardami 60 godzin i 3 punkty ECTS, przewidują również zajęcia z zakresu własności intelektualnej, ergonomii i bezpieczeństwa i higieny pracy. Program przewiduje również zajęcia z zakresu wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin; w poprzednim programie przypisano im 2 punkty ECTS, natomiast w nowym zgodnie ze zmienionym zapisem w standardach 0 punktów ECTS; języków obcych w wymiarze 120 godzin i 5 punktów ECTS (dla obydwu programów) oraz technologii informacyjnej wymiarze 30 godzin i 2 punkty ECTS (również dla obydwu programów). Za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej (projektu inżynierskiego) i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje, zgodnie z zapisem standardów, 15 punktów ECTS.

W programie studiów przewidziana jest czterotygodniowa praktyka zawodowa w wybranej przez studenta pracowni projektowej. Praktyka może być realizowana po 4. lub 6. semestrze studiów, a czas trwania praktyki ze zgodny ze standardami kształcenia dla kierunku „architektura”. Instytucje, w których odbywają się praktyki są weryfikowane przez opiekuna ds. praktyk zawodowych.

W zakresie wymagań określonych w rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczącego warunków prowadzenia studiów, programy I stopnia spełniają wymagania w zakresie § 4.2 mówiącego o tym, że studentowi umożliwia się wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.

W programie określono procentowy udział modułów wybieralnych (66 ECTS, co stanowi 31,4% ogólnej liczby ECTS dla planu studiów), co oznacza, że spełniony jest warunek 30% wybieralności modułów zajęć.

Program studiów uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, np. niepełnosprawnych lub studiujących w trybie indywidualnym (IOS, ITS).

Plan studiów pierwszego stopnia kierunek „architektura” uchwalony został przez Radę Wydziału w dniu 11.07.2012 r.; korekta została dokonana w dniu 31.05.2017 r. Efekty kształcenia i ich korekta były zatwierdzane przez Senat (Uchwała nr 721 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 20 czerwca 2012 r.; Uchwała nr 104 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 26 kwietnia 2017).

Studia stacjonarne I stopnia trwają 7 semestrów; zgodnie z obowiązującymi planami i programami studiów studenci realizują 2565 godzin (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim), czemu odpowiada 210 punktów ECTS.

Ocena programów kształcenia prowadzonych na kierunku „architektura” pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że możliwe jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji na poziomie I stopnia i uzyskaniu tytułu zawodowego inżyniera.

W programie studiów uwzględniono moduły zajęć powiązane z prowadzonymi w Jednostce badaniami naukowymi, a liczba punktów ECTS odpowiadająca tym modułom wynosi 169 ECTS na ogólną liczbę 210 ECTS (80% całkowitej liczby ECTS). Oznacza to, że plany i programy studiów spełniają w tym zakresie wymagania Rozporządzenia Ministra i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (program studiów obejmuje moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS).

Z inicjatywy grupy pracowników, tworzących obsadę zajęć dydaktycznych, realizowane są poza programem studiów formy dydaktyczne, poszerzające kompetencje inżynierskie i artystyczne studentów. Przykładowo - w ramach działalności SKN „Circulus” organizowane są wyjazdy naukowe (Cieszyn, Toruń, Zamość, Pavia, Paczków) oraz plenery rysunkowo-malarskie (Muzeum Wsi Opolskiej). Walory poznawcze i kompetencyjne tych form dydaktycznych potwierdzają studenci.

Wszystkie zajęcia przewidziane w planie studiów, za wyjątkiem części praktyk zawodowych, prowadzone są przez nauczycieli akademickich. Analiza planów wskazuje na właściwą sekwencję zawartych w nich przedmiotów (od podstawowych do kierunkowych i specjalnościowych),

Przedmioty realizowane są w postaci:

1. wykładów – 930 godzin, 36,5%,
2. zajęć projektowych – 990 godzin, 38,5%,
3. zajęć laboratoryjnych – 540 godzin, 21%,
4. seminariów – 15 godzin, 0,5%,
5. ćwiczeń – 90 godzin, 3,5%.

W ocenie ZO liczba godzin przypisanym poszczególnym formom zajęć jest właściwa. Zajęcia ćwiczeniowe, laboratoryjne, projektowe i seminaryjne, obejmują 63,5% ECTS. Są to zajęcia o charakterze praktycznym, co jest zgodne ze standardami wskazującymi na co najmniej 50% udział tych zajęć w programach nauczania.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w programie kształcenia przedmioty ogólne obejmują 310 godzin, przedmioty podstawowe 330 godzin, przedmioty kierunkowe 1800 godzin. Proces kształcenia na roku I (33 osoby), II (33 osoby), III (30 osób) i IV (46 osób) odbywa w trzech grupach studenckich. Wypełnia to wymagania standardu określonego w Dz.U. 2011 nr 207 poz. 1233 (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury).

Analiza kart przedmiotów (dla wszystkich modułów kształcenia) wykazała, że zostały przygotowane poprawnie, choć nie są one pozbawione błędów. Jako przykłady można podać:

1. W kartach opisu modułów tab. *Program przedmiotu* wpisano niewłaściwą liczbę godzin zajęć w semestrze, np. w karcie przedmiotu *Ergonomia* wpisano 17 godzin, podczas gdy w planie studiów uwzględniono 15 godzin. Analogicznie opracowano pozostałe karty przedmiotów,

m.in. *Projektowanie architektoniczne III*. W karcie przedmiotu znalazło się 60 godzin dla wykładu i 120 dla projektu, podczas gdy w rzeczywistości mamy 30 godzin wykładu i 60 projektu. Niejasne zatem jest przypisanie dwukrotnie większej liczby godzin poszczególnym przedmiotom. Jeżeli jest to wynikiem sumowania godzin kontaktowych z godzinami samodzielnej pracy studenta to powinno być jednoznacznie zaznaczone w kartach przedmiotów.

2. Często występuje przypisywanie wykładom efektów kształcenia w postaci umiejętności, co jest nadinterpretacją roli wykładu audytoryjnego w nabywaniu umiejętności np. w zakresie umiejętności „*projektowania i modelowania obiektów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*”, czy „*projektowania i modelowania obiektów zabudowy usługowej*”, co ma miejsce np. w karcie opisu modułu *Projektowanie architektoniczne III i IV, Projektowanie urbanistyczne II, III*. Trudno sobie wyobrazić, że po 30 godzinnym wykładzie, a czasami 15 godzinnym, student nabiera opisanych w karcie umiejętności w zakresie projektowania tak skomplikowanych obiektów.
3. W karcie przedmiotu *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem II, sem. 2*, jednym z efektów kształcenia w zakresie umiejętności, przypisanym do wykładu, jest „*opracowanie projektu architektoniczno-budowlanego z uwzględnieniem wybranych elementów konstrukcyjnych, instalacji, obiektów komunikacji, wyposażenia technicznego, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania budynków*”. W opinii ZO efekt ten jest niemożliwy do osiągnięcia. Po pierwsze, na wykładach student nie nabiera opisanych w karcie umiejętności w zakresie projektowania obiektów, a po drugie opracowanie projektu architektoniczno-budowlanego jest bardzo skomplikowanym procesem znacznie odbiegającym od możliwości studenta drugiego semestru studiów. Tym bardziej, że zajęcia odbywają się tylko w formie wykładu i laboratorium, a tematyka zajęć nie obejmuje ww. zagadnienia, czyli „opracowania projektu”.
4. W karcie przedmiotu *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem III* w części obejmującej projekt niemożliwe jest osiągnięcie zakładanych efektów tj.: *potrafi opracować projekt architektoniczno-budowlany z uwzględnieniem wybranych elementów konstrukcyjnych, instalacji, obiektów komunikacji, wyposażenia technicznego, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania budynków*. Na zajęcia projektowe przeznaczono 15 godzin, czyli 1 godzinę (45 min.) tygodniowo. Zajęcia odbywają się w grupach 15 osobowych, zatem na jednego studenta przypadają 3 min. konsultacji tygodniowo, a w semestrze jedna godzina, w trakcie której prowadzący powinien „*omówić zasady projektowania budynku wielorodzinnego obejmujące rzuty, przekrój i elementy konstrukcyjne, skonsultować rozwiązania funkcjonalne kondygnacji budynku w oparciu o zasady koordynacji modularnej oraz rzutów, przekroju i elementów konstrukcyjnych budynku, a także skonsultować opis techniczny do projektu*”. Niemożliwa do zrealizowania jest zakładana tematyka zajęć, co potwierdziła hospitacja zajęć oraz przegląd prac etapowych. Należy również zwrócić uwagę na kompetencje prowadzącego przedmiot w zakresie „*rozwiązań funkcjonalnych budynku wielorodzinnego*”, które ściśle przypisane są do zawodu architekta.
5. W karcie przedmiotu *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem IV*, jednym z tematów zajęć projektowych jest „*zestawienie obciążeń dla konstrukcji budynku wielokondygnacyjnego*.” Zagadnienie to znacznie odbiega od wiedzy wymaganej od architektów. Tym bardziej, że zakres uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej, wydawane przez Izby Architektoniczne, nie obejmuje obliczeń tak skomplikowanych obiektów. ZO zwrócił również uwagę, że efekty kształcenia dla przedmiotów *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem III i IV* są bardzo zbliżone.

Przedstawione wyżej uwagi wskazują, że dla uzyskania pełnej spójności szczegółowych efektów kształcenia, uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów, z efektami kierunkowymi konieczna jest korekta kart ww. kursów. ZO uznał również, co jest zgodne z opinią studentów ocenianego kierunku, że w programie studiów kładziony jest zbyt duży nacisk na przedmioty związane z budownictwem (*Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem, Mechanika budowli, Konstrukcje budowlane oraz Projekt specjalistyczny*). Zbyt rozszerzone treści programowe tych przedmiotów i zbyt mały nakład pracy studenta przekładają się na wymagania oraz brak możliwości osiągnięcia zakładanych efektów z tych przedmiotów.

Liczebność grup dla poszczególnych form zajęć określona została w Zarządzeniu nr 19/2016 Rektora Politechniki Opolskiej z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie liczebności grup studenckich oraz Zarządzeniu nr 40/2017 Rektora Politechniki Opolskiej z dnia 16 czerwca 2017 r. w sprawie liczebności grup studenckich. W obu zarządzeniach liczebność jest następująca: grupa wykładowa - określa dziekan, grupa ćwiczeniowa - 30, seminaryjna, laboratoryjna, projektowa i językowa - 15. Na kierunku „architektura” zdecydowana większość zajęć praktycznych to grupy projektowe lub laboratoryjne o liczebności do 15 studentów. Oznacza to w praktyce, że podczas niektórych zajęć projektowych, głównie dotyczy to zajęć z *Budownictwa ogólnego z materiałoznawstwem, Mechaniki budowli, Konstrukcji budowlanych, Projektu specjalistycznego*, trwających 1 lub 2 godziny lekcyjne (45 lub 90 min) prowadzący może poświęcić jednemu studentowi od 3 do 6 minut (dla grup 15 osobowych). Jest to czas stanowczo zbyt krótki do przeprowadzenia jakiegokolwiek, nie mówiąc o solidnej korekcie projektu, a tym samym do osiągnięcia wymaganych efektów kształcenia.

W ocenie ZO program studiów na WBiA PO dla kierunku „architektura” pozwala na skuteczną realizację zakładanych efektów kształcenia, z wyjątkiem przedmiotów, które zostały opisane powyżej (*Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem, Mechanika budowli, Konstrukcje budowlane, Projekt specjalistyczny*) i zapewnia absolwentom uzyskanie starannego wykształcenia zawodowego oraz odpowiedniej wiedzy.

Nauczyciele akademicy udzielają studentom niezbędnego wsparcia w procesie uczenia się. Sposób organizacji roku akademickiego ustala Rektor PO. Zajęcia odbywają się w grupach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych oraz projektowych zgodnie z przewidzianym harmonogramem zajęć. Każda grupa projektowa ma przypisany w harmonogramie podstawowy układ zajęć.

Praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z Regulaminem Praktyk Studenckich. Podstawą opracowania Regulaminu są: Uchwała nr 59 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 15 marca 2006 r., wg której sposób przeprowadzania i zaliczania praktyk określa kierownik jednostki podstawowej prowadzącej dany kierunek studiów.

Praktyki zawodowe dla kierunku „architektura” trwają 4 tygodnie, w wybranej przez studenta pracowni projektowej (w Polsce lub za granicą). Instytucje, w których studenci odbywają praktyki, są weryfikowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych, który odpowiada za przebieg praktyk zawodowych. Praktyka może być realizowana po 4. lub 6. semestrze studiów. Do obowiązków studenta należy udokumentowanie przebiegu praktyki poprzez opis czynności wykonywanych w każdym tygodniu praktyki oraz przedstawienie dokumentacji rysunkowej potwierdzającej przebieg pracy. Dziennik praktyk, składany u pełnomocnika ds. praktyk, musi zawierać: i) oceną opisową i punktową wystawioną przez opiekuna praktyki, którym może być jedynie architekt z uprawnieniami projektowym oraz ii) sprawdzoną dokumentację ze szkicami i rysunkami z pieczęcią architekta. Studenci mają

obowiązek zaliczenia praktyki do końca 7. semestru. Ocena zaliczająca praktykę wystawiana jest Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych.

Zdaniem ZO sposób organizacji praktyki należy ocenić pozytywnie. Studenci mają możliwość realizacji długiej, 4-tygodniowej, praktyki zawodowej, co jest przychylnie odbierane przez pracodawców, ponieważ umożliwia im przygotowanie stanowiska pracy na dłuższy okres, przez co obniża koszty utrzymania praktykanta. Również realizacja praktyki zawodowej, głównie projektowej, na wyższych latach wiąże się z posiadaniem przez praktykanta większej wiedzy i kompetencji, co umożliwi lepsze osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. ZO pozytywnie odniósł się do takiej formy praktyk, uznając że w trakcie odbywania praktyk projektowych studenci mają możliwość nabywania i pogłębiania umiejętności projektowych. Wątpliwość budzi fakt, że umowę o odbycie praktyki podpisuje student a nie oceniana Jednostka.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO zwrócili uwagę na dobór treści dotyczących przedmiotów *Mechanika budowli* i *Konstrukcje budowlane*. Ich zdaniem materiał realizowany w ramach tych przedmiotów jest zbyt obszerny; podobna opinia ZO PKA została przedstawiona we wcześniejszej części raportu.

Jednocześnie studenci obecni na spotkaniu stwierdzili, że stosowane metody kształcenia mobilizują ich do aktywnego udziału w zajęciach oraz pozytywnie wypowiedzieli się na temat prowadzenia zajęć (choć zwracali uwagę na posługiwanie się przez niektórych nauczycieli akademickim językiem dla nich niezrozumiałym, głównie z powodu niewystarczającej znajomości specjalistycznego słownictwa np. dotyczącego obliczeń matematycznych). Podkreślali też, że wysoko oceniają zajęcia prowadzone przez nauczycieli-obcokrajowców (np. nauczyciela z Włoch), ale podali także przykład profesor z Ukrainy, która na prowadzonych zajęciach nie odnosiła się do norm projektowych obowiązujących w Polsce.

Z punktu widzenia studentów plan zajęć nie jest zorientowany na ich potrzeby – notowane są długie przerwy między zajęciami, zajęcia w piątek prowadzone dla studentów II roku zaczynają się o 9.00 i kończą o 20.00. Studenci preferowaliby zajęcia zblokowane. Jednocześnie przedstawiciele tej grupy społeczności zwrócili uwagę, że zdarzały się przypadki zmian w planach zajęć na skutek próśb kierowanych bezpośrednio do nauczycieli akademickich.

2.2

Efekty kształcenia z zakresu wiedzy są oceniane poprzez egzaminy pisemne i ustne oraz kolokwia. Efekty z zakresu umiejętności są poddawane ocenie w trakcie ćwiczeń, wykonywania prac laboratoryjnych, projektów weryfikowanych często seminariami wymagającymi przygotowania wystąpień w postaci prezentacji, oraz praktyk. Laboratoria, praktyki oraz przygotowanie pracy dyplomowej pozwalają na ocenę uzyskania efektów kształcenia z zakresu kompetencji społecznych. Formy zaliczenia przedmiotu są podane w sylabusach. Z ich analizy wynika, że różnorodność form kontrolowania wiedzy i umiejętności studentów pozwala na kompleksową weryfikację stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Duży udział zajęć laboratoryjnych na studiach I stopnia oraz ocena pracy dyplomowej inżynierskiej pozwalają na ocenę przygotowania studenta do prowadzenia badań. Kompetencje związane z prowadzeniem badań są rozwijane w ramach zajęć, m.in. z projektów specjalistycznych, co pozwala stwierdzić, że student posiada możliwość uzyskania kompetencji umożliwiających jego udział w pracach badawczych. Ostateczna weryfikacja tych kompetencji następuje na egzaminie dyplomowym, a wcześniej może oceniana poprzez obserwacje poczynąń studenta przy realizacji przedmiotu *Pracownia dyplomowa*.

Na podstawie analizy kart przedmiotów, prac etapowych i dyplomowych oraz sprawozdań z praktyk ZO ocenia, że weryfikacja założonych i zapisanych w kartach przedmiotów efektów kształcenia odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych metod (prezentacje, wykonanie i zaliczenie projektu, pisemne i ustne zaliczenia etapowe, kolokwia, egzaminy, sprawozdania z praktyk oraz obrona pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy).

Kierunek „architektura” objęty jest systemem weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, który znajduje swoje umocowanie w Regulaminie Studiów, Regulaminie Studenckich Praktyk, Regulaminie Dyplomowania oraz procedurach związanych z kontrolą jakości kształcenia (hospitacje).

Dla każdego przedmiotu wyszczególnionego w planie studiów jest opracowana karta opisu modułu zajęć (udostępniona studentom, wraz planem studiów, pod adresem internetowym: www.po.opole.pl/). Za przygotowanie karty odpowiada kierownik modułu wraz z zespołem realizującym przedmiot.

Oceny z egzaminów i zaliczeń są rejestrowane w systemie e-PROTO, w formie elektronicznego indeksu, o czym studenci powiadamiani są w formie e-mailowej, przy czym kryteria oceny oraz terminy sprawdzianów podawane są do wiadomości wcześniej.

We wszystkich sylabusach zawarte zostały informacje o formach weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzone są zgodnie procedurą PO M-02 *Ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych*. Za ich organizację, a następnie wykorzystanie opinii i wniosków, odpowiada Dziekan. Hospitacjom, organizowanym przynajmniej raz na 3 lata, podlegają wszystkie osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne. Hospitacje, podobnie jak ankietyzacja, stanowią jeden z elementów proceduralnych systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na Wydziale funkcjonuje system ankietyzacji wszystkich prowadzonych zajęć. Anonimowe ankiety wypełniane są przez studentów w każdym semestrze po zakończeniu zajęć dydaktycznych zgodnie z procedurą PO M-03 *Procedura oceny zajęć dydaktycznych i nauczyciela akademickiego oraz ankiety na studiach doktoranckich*. Studenci oceniają sposób przekazywania wiedzy przez nauczycieli akademickich, ich relację z prowadzącym zajęcia dydaktyczne, sposób egzekwowania nabywanej wiedzy i umiejętności, a także warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest jednym ze źródeł uzyskiwania opinii na temat jakości realizowanego procesu dydaktycznego. Wyniki ankietyzacji analizowane są przez Wydziałową Radę ds. jakości kształcenia i są podstawą działań doskonalących w zakresie zasobów kadrowych.

Na spotkaniu z ZO studenci wskazali, że w przypadku jednego z prowadzonych przedmiotów (*Konstrukcje budowlane III*) metody sprawdzania efektów kształcenia (4 kolokwia, egzamin oraz projekt do przygotowania, dodatkowo na każdych zajęciach kartkówki i odpowiedź ustna przy konsultacji projektów) są nieadekwatne do zakładanego nakładu pracy określonego na 3 punkty ECTS. Po rozmowie z ZO władze Wydziału miały podjąć kroki w celu weryfikacji tych informacji i dostosowania metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia do przewidzianego nakładu pracy wyrażonego w liczbie ECTS.

Na informacje o ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia studenci czekają maksymalnie dwa tygodnie i nie zgłaszają co do tego terminu żadnych uwag. W zależności od ustaleń z nauczycielami akademickimi wyniki zaliczeń są przesyłane za pośrednictwem poczty elektronicznej do starosty, publikowane w USOS-ie albo wywieszane na terenie Jednostki. Studenci mogą uzyskać informację zwrotną dotyczącą osiągnięcia zakładanych efektów

kształcenia podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi, z czego korzystają m. in. konsultując przedstawiane projekty.

Harmonogramy zaliczeń i egzaminów studenci układają w porozumieniu z nauczycielami akademickimi, co sprawia, że odpowiadają on ich potrzebom.

W ramach wizytacji dokonano przeglądu losowo wybranych do oceny prac etapowych. W ocenie ekspertów ZO, tematy prac etapowych obejmują zagadnienia zawarte w kartach przedmiotów, a stopień trudności prac i ich poziom merytoryczny nie budzą zasadniczych zastrzeżeń (z wyjątkiem *Budownictwa ogólnego i materiałoznawstwa III* oraz *Projektu specjalistycznego II*; zał. 3). Zajęcia projektowe są prowadzone poprawnie oraz na dobrym poziomie.

W Jednostce stosowane są właściwe metody oceny osiągniętych efektów kształcenia obejmujące także przygotowanie do prowadzenia badań naukowych oraz udział w prowadzeniu badań. W końcowym etapie procesu kształcenia, weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację projektu dyplomowego.

Na podstawie ogólnego przeglądu projektów dyplomowych ZO stwierdza że ich tematyka i zakres wskazują na prawidłowe zróżnicowanie tematyczne prac na studiach I stopnia.

Szczegółowa analiza wybranych prac dyplomowych przedstawiona została w zał. 3. We wszystkich przeanalizowanych przypadkach przedmiot pracy odpowiadał wymaganiom prac dyplomowych na poziomie inżynierskim na kierunku „architektura”, a część teoretyczna odpowiednio uzasadniała i charakteryzowała część graficzną pracy dyplomowej. Wśród analizowanych prac znalazły się zarówno prace ocenione od 3,5 do 5,0.

Dokumentacja prac dyplomowych prowadzona jest w zasadzie prawidłowo (protokół Komisji egzaminacyjnej, opinia recenzenta). Zauważono jednak, występujące dość często zbyt lakoniczne (jednozdanowe) opinie o pracy, wyrażone zarówno przez opiekuna jak i recenzenta. Pytania zadawane na egzaminie dyplomowym dotyczą wiedzy z zakresu przedmiotów kierunkowych.

Oceny pracy dyplomowej dokonują oddzielnie promotor pracy oraz recenzent. Do recenzji przekazywana jest praca dyplomowa pozytywnie oceniona przez promotora. Jeżeli recenzent oceni pracę dyplomową na ocenę niedostateczną, to decyzję o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego podejmuje dziekan, po uzyskaniu pozytywnej oceny pracy dyplomowej od dodatkowego recenzenta. Kończącą ocenę pracy dyplomowej ustala się w oparciu o średnią arytmetyczną ocen wystawionych przez promotora i recenzenta/recenzentów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Kończącą ocenę pracy dyplomowej ustala się na podstawie poniższej tabeli:

średnia ocena

4,75 – 5,00 bardzo dobry (5,0)

4,25 – 4,74 dobry plus (4,5)

3,75 – 4,24 dobry (4,0)

3,25 – 3,74 dostateczny plus (3,5)

poniżej 3,25 dostateczny (3,0)

Ostateczny wynik studiów ustala komisja egzaminu dyplomowego (§27, ust. 4 Regulamin Studiów w Politechnice Opolskiej uchwalony przez Senat Politechniki Opolskiej w dniu 22 kwietnia 2015 r. na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), obliczając z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku na podstawie sumy: 0,6 średniej ważonej ocen z przebiegu studiów; 0,2 oceny końcowej pracy dyplomowej; 0,2 oceny z egzaminu dyplomowego.

Studenci wizytowanego kierunku mają liczne osiągnięcia w konkursach architektonicznych o zasięgu krajowym, jak i zagranicznym. Na podkreślenie zasługuje praca dyplomowa zat. projekt Muzeum Wolności w Nowym Jorku (Liberty Museum New York), która uzyskała wyróżnienie w Międzynarodowym konkursie na obiekt muzeum. W sumie studenci uzyskali 12 różnego rodzaju nagród i wyróżnień.

Efektom udziału studentów w pracach naukowych oraz studialno-projektowych prowadzonych na Wydziale są publikacje naukowe, referaty konferencyjne, warsztaty i wystawy.

W Politechnice Opolskiej działa Akademickie Biuro Karier, które prowadzi monitoring losów absolwentów po pierwszym roku oraz po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów (ABK rozsyła do absolwentów stosowne ankiety. Ich wypełnienie jest anonimowe a zwrot jest dobrowolny). Celem tego działania jest dostosowanie prowadzonych w Uczelni kierunków i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Opracowane wyniki przekazywane są Prorektorowi ds. dydaktyki. Z wynikami zapoznają się władze Wydziałów oraz Wydziałowe Komisje ds. programów kształcenia, wykorzystując je do lepszego dostosowania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Praktyka wykazała, że liczba ankiet zwrotnych jest zbyt mała, aby na ich podstawie można podjąć jakikolwiek decyzje przez władze Wydziału czy Uczelni. Znacznie bardziej skuteczny jest nieformalny monitoring losów absolwentów kierunku przez promotorów. Odnotowują oni sukcesy swoich podopiecznych na konkursach międzynarodowych i krajowych. Większość absolwentów kontynuuje studia na drugim stopniu kierunku „architektura”, a dotyczy to przede wszystkim Politechniki Wrocławskiej i Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

2.3.

Kandydatami na oceniany kierunek studiów są głównie absolwenci szkół średnich województwa opolskiego i okolicznych regionów. Zasady i warunki przyjęcia na studia określa uchwała Senatu PO, obejmująca także limit ustalony na podstawie rekomendacji Wydziału. Zasady rekrutacji są przejrzyste, dostępne na stronie internetowej Uczelni. Kandydat na studia I stopnia musi legitymować się świadectwem maturalnym (lub innym zagranicznym równoważnym dokumentem). Cudzoziemcy mogą być przyjęci na zasadach ustalonych w Załączniku do Uchwały nr 116 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 31.05.2017 r. Warunki i tryb rekrutacji cudzoziemców oraz kandydatów ze świadectwem/dyplomem uzyskanym za granicą na studia w Politechnice Opolskiej. W postępowaniu kwalifikacyjnym na kierunek „architektura” brane są pod uwagę wyniki maturalne na poziomie podstawowym z przedmiotów: matematyka lub fizyka lub chemia lub informatyka (współczynnik wagowy $w=0,2$), język polski (współczynnik wagowy $w=0,5$) oraz język obcy (współczynnik wagowy $w=0,5$) oraz sprawdzian uzdolnień plastycznych. Egzamin z rysunku składa się z trzech prac egzaminacyjnych z rysunku odręcznego, które mają sprawdzić, że kandydat potrafi posługiwać się perspektywą, posiada wyobraźnię przestrzenną, wyczucie proporcji i światłocienia.

Zasady dyplomowania w Politechnice Opolskiej reguluje procedura PO P-02 *Proces dyplomowania* stanowiąca załącznik nr 5 do Zarządzenia nr 2/2017 Rektora Politechniki Opolskiej z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie zasad funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Opolskiej, oraz Regulamin Studiów PO. Celem tej procedury jest ustanowienie podstawowych wymagań dotyczących procesu dyplomowania. Procedura obejmuje sposób działania podczas zgłaszania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych, wydawania studentom tematów prac dyplomowych, przygotowania prac dyplomowych, złożenia prac dyplomowych, sprawdzenia pracy programem antyplagiatowym oraz egzaminu dyplomowego.

Proces dyplomowania rozpoczyna się na szóstym semestrze wyborem tematu pracy dyplomowej i uzgodnieniem go z przyszłym opiekunem. Obowiązkowym przedmiotem w semestrze siódmym dotyczącym pracy dyplomowej jest *Seminarium dyplomowe*, przygotowujące studentów do prawidłowego naukowego (według metodologii badawczej) opracowania pracy dyplomowej i jej publicznego przedstawienia. Kluczem procesu dyplomowania są regularne konsultacje z opiekunem naukowym pracy dyplomowej, posiadającym co najmniej stopień naukowy doktora. Ogólna zasada przeprowadzenia procesu dyplomowania na kierunku „architektura” Politechniki Opolskiej wymaga, aby co najmniej jedna osoba biorąca udział w procesie dyplomowania (promotor lub recenzent) była samodzielnym pracownikiem naukowym.

Procedury dyplomowania na studiach I stopnia obejmują egzamin oraz prezentację i obronę pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy przebiega zgodnie z Regulaminem Studiów stanowiącym załącznik do uchwały nr 110 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 26.04.2017 r. Zapisy Regulaminu dopuszczają przeprowadzenie egzaminu dyplomowego o charakterze otwartym, z tej możliwości korzysta się w procesie dyplomowania na kierunku „architektura”. Egzamin dyplomowy składa się z egzaminu końcowego i obrony pracy dyplomowej. Egzamin końcowy odbywa się jedynie przy udziale komisji dyplomowej, natomiast obrona pracy dyplomowej ma charakter otwarty. Wartością takiego rozwiązania jest, z jednej strony, możliwość uczestnictwa studentów w obronie prac dyplomowych kolegów i koleżanek, z drugiej - możliwość uzyskania przez dyplomantów cennego doświadczenia, jakim jest przedstawienie projektu przed szerszą publicznością wraz z obroną zastosowanych rozwiązań.

Skład komisji egzaminacyjnej wyznacza dziekan. W jej skład wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego oraz opiekun i recenzent pracy dyplomowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan i program studiów opracowany dla studentów kierunku „architektura” na Wydziale Architektury i Budownictwa pod względem formalno-prawnym został przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz.U. 2011 nr 207 poz. 1233) oraz z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zał.9 (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Zarówno czas trwania studiów, jak i ogólna liczba punktów ECTS jaką musi osiągnąć student są zgodne z wymogami i umożliwiają osiągnięcie efektów kształcenia wymaganych dla kierunku „architektura” oraz uzyskanie kwalifikacji inżynierskich pod warunkiem, że Wydział dokona stosownych zmian przedstawionych w „Zaleceniach”.

Pozytywnie należy ocenić zarówno program studiów, jak i obowiązujący system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy choć informacje te są mało miarodajne, ponieważ duży procent absolwentów kontynuuje dalej studia na II stopnie w innych jednostkach i nie podejmuje działalności zawodowej.

Jako słabe strony ocenianego programu i planu studiów należy wskazać:

1. Karty przedmiotów, które wymagają poprawy w zakresie prawidłowego naliczania godzin, przypisania właściwych efektów kształcenia oraz punktów ECTS.
2. Przeszacowaną liczbę godzin oraz wymagań z przedmiotów *Budownictwo ogólne i materiałoznawstwo III* oraz *Konstrukcje budowlane III*.

Dobre praktyki

1. Organizowanie, przez Akademickie Biuro Karier, wykładów, na które zapraszani są architekci-praktycy bądź przedstawiciele znanych biur projektowych.
2. Organizowanie, dla studentów chcących poszerzyć swoje kompetencje, wiedzę i umiejętności, wakacyjnych plenerów oraz warsztatów projektowych.
3. Otwarta dla zewnętrznej publiczności obrona pracy dyplomowej.

Zalecenia

1. Należy dokonać korekt kart niektórych przedmiotów w zakresie prawidłowej liczby godzin, punktów ECTS oraz przypisania właściwych efektów kształcenia (przykłady nieprawidłowości podano w p. 2.1).
2. Należy dokonać korekty programu studiów pod kątem liczby godzin zajęć z *Budownictwa ogólnego i materiałoznawstwa, Mechaniki budowli, Konstrukcji budowlanych* oraz dostosować program ww. przedmiotów do wymagań na kierunku „architektura”.
3. Postuluje się wprowadzenie bardziej rozbudowanych formularzy oceny prac inżynierskich o ocenę części pisemnej, części projektowej z podziałem na ocenę projektu zagospodarowania terenu oraz ocenę rozwiązań architektonicznych.
4. Wprowadzenie zmian w planie zajęć – „zblokowanie” zajęć, tak by nie pozostawiać zbyt długich przerw między zajęciami.
5. Zwrócenie uwagi na poprawność treści przekazywanych przez nauczycieli akademickich z zagranicy (głównie w kontekście polskich regulacji prawnych).

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Działania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały określone Zarządzeniem Rektora w sprawie zasad funkcjonowania systemu zapewniania jakości w Politechnice Opolskiej. Jego załącznik stanowi Księga Jakości Kształcenia oraz procedury precyzujące działania systemu w zakresie oceny i weryfikacji efektów kształcenia oraz programów kształcenia, oceny jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, projektowania programów kształcenia, procesu dyplomowania, procesu rekrutacji, potwierdzania efektów uczenia się oraz oceny zajęć dydaktycznych.

Projektowanie programów kształcenia przebiega zgodnie z procedurą PO P-01 *Projektowanie programów kształcenia*. Za tworzenie nowych oraz modyfikację dotychczasowych programów kształcenia odpowiada powołana w tym celu Wydziałowa Komisja do spraw Programów Kształcenia (dalej: WKds.PK). Przy projektowaniu programu kształcenia uwzględnia się wymagania prawne w zakresie szkolnictwa wyższego (w tym przyjęte dla kierunku „architektura” standardy kształcenia) oraz własne opracowania danych pozyskanych dzięki współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Ponadto, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia przekazuje WKds.PK ocenę treści kształcenia dokonywaną przez absolwentów kierunku (za pomocą ankiety absolwenta, z której wnioski uzupełniają dane ze sprawozdania Akademickiego Biura Karier dotyczące śledzenia losów absolwentów) oraz opinię pracodawców (dane pozyskiwane są przy pomocy ankiety pracodawcy absolwenta Politechniki Opolskiej).

Istotnym dla WKds.PK źródłem informacji są również sformułowane przez Senat Uczelni wytyczne w zakresie planów studiów i programów kształcenia, a także wnioski z raportów formułowanych w następstwie przeprowadzanych przez komisje akredytacyjne ocen. Przygotowane propozycje nowego programu kształcenia są kierowane do Wydziałowej Rady do spraw Jakości Kształcenia (dalej WRds.JK) gdzie podlegają opiniowaniu pod kątem zgodności z PRK oraz wytycznymi Senatu Uczelni i Rady Wydziału. W skład WRds.JK oraz WKds.PK wchodzi nauczyciele akademicki, przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (Opolskiej Okręgowej Izby Architektów i Opolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa) oraz studenci kierunku „architektura”, którzy mogą zgłaszać zebrane sugestie studentów oraz własne propozycje zmian. Nowe plany studiów lub zmiany realizowanych planów są ponadto konsultowane z przedstawicielami samorządu studenckiego. Przy projektowaniu efektów kształcenia istotne znaczenie mają również opinie pozyskiwane od Rady Programowej kierunku, w skład której wchodzi przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych m.in. Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział Opole, a także Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Dzięki udziałowi współpracujących z Wydziałem partnerów, tematy i zadania realizowane przez studentów ocenianego kierunku w ramach projektów architektonicznych są zbieżne z aktualnymi problemami rynku pracy. Współpraca z przedstawicielami otoczenia gospodarczego pozwala ponadto na wykonywanie zleczanych przez nich prac badawczych, specjalistycznych obliczeń, pomiarów, projektów, a także opracowanie ekspertyz dla przemysłu, czy instytucji administracji publicznej.

WKds.PK w możliwie szerokim zakresie uwzględnia zgłaszane poprawki, a następnie przekazuje projekt zmian do zatwierdzenia przez Radę Wydziału. Po jego przyjęciu program kierowany jest do Prorektora ds. Dydaktyki. Główny specjalista ds. jakości kształcenia opiniuje zgodność programu z obowiązującymi wymaganiami, a senacka Komisja ds. dydaktycznych i studenckich po pozytywnej ocenie programu, wnioskuję o jego przyjęcie.

W efekcie wykorzystania propozycji zgłaszanych przez interesariuszy kierunku, zgodnie z przedstawioną procedurą projektowania efektów kształcenia, w minionym roku akademickim zmodyfikowano program kształcenia w zakresie kierunkowych efektów kształcenia, punktacji ECTS, umiejscowienia przedmiotów w planie studiów, wprowadzenia nowych przedmiotów, trybu zaliczenia przedmiotów oraz korekt w obrębie poszczególnych przedmiotów. Zmodyfikowany program kształcenia wdrożono w roku akademickim 2017/2018. Uwzględniono w nim zarówno sugestie zgłaszane przez nauczycieli akademickich (np. zmieniono formę prowadzenia i tryb zaliczania zajęć dydaktycznych realizujących najistotniejsze dla ocenianego kierunku zagadnienia np. dla przedmiotu *Projektowanie architektoniczne I-VI* wprowadzono egzamin uwzględniający pogłębioną weryfikację wiedzy). Zgodnie z uwagami zgłaszanymi przez studentów, potwierdzonymi następnie przez nauczycieli akademickich, zdecydowano również o przesunięciu zajęć dydaktycznych z przedmiotu *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem I i rysunkiem technicznym* na pierwszy semestr studiów. W opinii studentów zagadnienia realizowane podczas wspomnianych zajęć wyposażały ich w wiedzę i umiejętności przydatne przy poznawaniu i lepszym rozumieniu treści zaplanowanych w kolejnych semestrach studiów.

Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest poprzez bieżące pozyskiwanie od nauczycieli akademickich informacji na temat przebiegu procesu kształcenia, a także wnioski formułowane w toku prac prowadzonych przez WRds.JK oraz WKds.PK. Ponadto w cyklu corocznym prowadzony jest przegląd programu kształcenia obejmujący ocenę osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Do uwzględnianych przy jego prowadzeniu źródeł

danych należą opracowania anonimowych ankiet (wypełnianych przez studentów w każdym semestrze po zakończeniu zajęć dydaktycznych zgodnie z procedurą PO M-03 *Procedura oceny zajęć dydaktycznych i nauczyciela akademickiego oraz ankiety na studiach doktoranckich*). Studenci oceniają sposób przekazywania wiedzy przez nauczycieli akademickich, ich relację z prowadzącym zajęcia dydaktyczne, sposób egzekwowania nabywanej wiedzy i umiejętności, a także warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych. W następstwie sformułowanych przez studentów propozycji ulepszenia programu studiów, a także w porozumieniu z nauczycielami akademickimi, gruntownie zmieniono treści kształcenia realizowane w ramach *Technologii informacyjnej*, wprowadzając m.in. tematy z zakresu prezentacji graficznych i multimedialnych. Informacje pozyskiwane od studentów uzupełniają uwagi zgłaszane przez absolwentów, którzy również za pośrednictwem badania ankietowego dokonują oceny pełnego toku studiów, dostarczając informacji o kompletności programów, równomierności obciążenia pracą czy wzajemnej implikacji treści nauczania. Wśród uwzględnionych propozycji wskazać można np. wprowadzenie w ramach zajęć *Techniki plastyczne* treści kształcenia z zakresu rzeźby pozwalające rozwinąć wyobraźnię przestrzenną studentów.

Opracowane w postaci raportów dane przedstawiane są Prorektorowi ds. dydaktyki oraz Dziekanowi, który zapoznaje z wynikami badania ankietowego zainteresowanych nauczycieli akademickich oraz WRds.JK i WKds.PK, które analizują mocne i słabe strony procesu kształcenia. Warto podkreślić, iż procesowi ulepszenia podlegał również sam formularz ankiety studenckiej. Dokonano zarówno zmiany zawartych w niej pytań, jak i formy jej udostępniania dla studentów. Przejście z wypełnianej dotychczas ankiety w formie papierowej na formę elektroniczną, spowodowało jednak znaczący spadek liczby wypełnianych przez studentów formularzy, a w konsekwencji problem uzyskania miarodajnych wyników (pozwalających na uznanie za próbę reprezentatywną). Ponadto mimo przykładów świadczących o wykorzystaniu propozycji i opinii studentów przy projektowaniu i modyfikowaniu programu studiów, przeprowadzone przez ZO rozmowy wykazały, iż studenci nie mieli świadomości wpływu na zmiany dokonywane w procesie kształcenia. Korzystnym z punktu widzenia efektywności pozyskiwania uwag i propozycji studentów byłoby zatem podjęcie działań służących zwiększeniu świadomości tej grupy interesariuszy wewnętrznych odnośnie ich wpływu na proces dydaktyczny i budowanie kultury jakości kształcenia np. poprzez poprawę sposobu rozpowszechniania informacji zwrotnej dotyczącej wykorzystania uwag studentów we wprowadzonych modyfikacjach programu kształcenia.

Przy monitorowaniu procesu kształcenia bierze się po uwagę wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych (prowadzone zgodnie z działaniami określonymi w procedurze PO M-02 *Ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych*). Za ich organizację, a następnie wykorzystanie opinii i wniosków odpowiada Dziekan. Hospitacjom, organizowanym przynajmniej raz na 3 lata, podlegają wszystkie osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne.

Coroczny przegląd programów kształcenia uwzględniający ocenę i weryfikację osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia przeprowadzany jest zgodnie z procedurą PO M-01 *Ocena i weryfikacja efektów oraz programów kształcenia*. Działania w tym zakresie obejmują analizę zakładanych efektów kształcenia dokonywaną przez WRds.JK na podstawie wrywkowej analizy dokumentacji (m.in. przeprowadzone sprawdziany, egzaminy, prace studentów, wnioski z wyników rozkładu ocen z egzaminów i zaliczeń), bieżący przegląd zgodności programu kształcenia z aktualnymi przepisami prawa, analizę zgodności programów kształcenia z projekcyjnymi celami Uczelni, analizę zgodności programów kształcenia z wytycznymi dotyczącymi programów kształcenia (Polska Rama Kwalifikacji, wytyczne komisji

akredytacyjnych oraz senatu Politechniki Opolskiej), analizę opinii interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych poprzez ich uczestnictwo w spotkaniach poszczególnych organów systemu zapewnienia jakości kształcenia. Ponadto okresowej ocenie przeprowadzanej przez WKds.PK podlega poprawność dokumentacji programu kształcenia sporządzanej przez prowadzących zajęcia, w tym sylabusów i oszacowanej w jego treści punktacji ECTS. Elementem okresowego przeglądu programu kształcenia są również wnioski pozyskiwane z uwag formułowanych przez nauczycieli akademickich w Karcie doskonalenia przedmiotu (dalej: KDP) obejmującej m.in. ocenę przydatności i aktualności stosowanych narzędzi w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia, treści kształcenia ujętych w karcie opisu przedmiotu, a także infrastruktury dydaktycznej w aspekcie osiągania zakładanych efektów kształcenia. Jest ona wypełniana przez prowadzących zajęcia dydaktyczne w ciągu czterech tygodni od zakończenia zajęć w danym semestrze, a następnie przekazywana Dziekanowi, który dokonuje jej analizy. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji nauczyciel akademicki może wprowadzić zmiany w karcie opisu przedmiotu do 20 września każdego roku. Po zakończonym semestrze WRds.JK kształcenia wspólnie z WKds.PK dokonują semestralnych analiz zapisów wynikających z weryfikacji KDP, opracowują syntezę i wnioski podsumowujące oraz przedstawiają propozycje zmian i działań doskonalących. Wśród nich należy wskazać wprowadzenie zajęć z rysunku architektonicznego na wczesnym etapie procesu kształcenia. Ponadto przy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi wdrożono propozycję wyposażenia studentów w umiejętności zastosowania technologii BIM, pozwalającej na zintegrowanie wszystkich informacji o projektowanym obiekcie. Istotnym dla dostosowania realizowanych treści kształcenia do potrzeb rynku pracy była również zmiana programów komputerowych, z zakresu których studenci nabywali umiejętności podczas realizacji zajęć z *Projektowania architektonicznego wspomaganego komputerem*. Obecnie zgodnie z sugestiami przedstawicieli otoczenia gospodarczego, nauczycieli akademickich i studentów, spośród których niektórzy już w trakcie studiów rozpoczynają pracę zawodową, korzysta się z oprogramowania Revit. Zwiększono również wymiar wspomnianych zajęć dydaktycznych. Przedstawione narzędzia, wykorzystywane przy monitorowaniu realizacji procesu kształcenia, w tym wypełniana przez studentów ankieta oraz przygotowana dla nauczycieli akademickich KDT, okazały się jednakże nieskuteczne do zdiagnozowania braków wykorzystywanej infrastruktury dydaktycznej. Nie wszystkie bowiem sale, w których odbywają się zajęcia z zakresu projektowania wyposażone są w blaty lub stoły pozwalające na pracę z dużym arkuszem papieru. Zawodne okazały się również procedury monitorowania realizacji procesu kształcenia w zakresie bieżącego weryfikowania efektów kształcenia, czego przykładem są niektóre ze sprawdzanych przez ZO prace etapowe.

Działania doskonalące program kształcenia na kierunku „architektura” wspomagają systematyczne kontakty środowiska naukowego z przedstawicielami Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Architektów Polskich, jednostek samorządu terytorialnego. Istotnym źródłem kryteriów doskonalenia programu kształcenia są aktualne wymogi rynku pracy i oczekiwania otoczenia społecznego.

Okresowy przegląd programów kształcenia uwzględnia opinie studentów pozyskiwane w oparciu o wypełniane przez nich ankiety, które podlegają analizie prowadzonej przez WRds.JK oraz WKds.PK. Istotnym jest również wykorzystanie opinii absolwentów, pracodawców absolwentów uczelni oraz danych pozyskiwanych dzięki monitorowaniu procesu dyplomowania, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki prac, stosowanych wymagań i sposobu ich oceniania. W następstwie propozycji zmian zgłaszanych przez absolwentów ocenianego kierunku studiów zmodyfikowano treści zajęć dydaktycznych z przedmiotu *Budownictwo ogólne* dostosowując je do

specyfiki pracy architekta (specyfika wykonywania obliczeń ustrojów budowlanych, doboru materiałów budowlanych).

Na spotkaniu z ZO studenci potwierdzili, że wiedzą o zmianach wprowadzonych do programu studiów oraz to, że w roku akademickim 2017/2018 rozpoczęto kształcenie według nowego programu. W ramach prac Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów studenci wnieśli uwagi dotyczące kolejności przedmiotów w planie studiów oraz zwiększenia liczby godzin projektowych, co zostało uwzględnione przy konstruowaniu zmian w programie studiów. Niepokoi jedynie brak wiedzy studentów o uwzględnieniu ich propozycji, ponieważ studenci wyższych lat zgłaszali podobne prośby na spotkaniu z ZO. Być może wynika to z braku wiedzy o działalności swoich przedstawicieli w komisji programowej.

Studenci wypełniają ankiety dotyczące oceny zajęć dydaktycznych i nauczyciela akademickiego za pośrednictwem systemu USOSweb. Ankiety internetowe wypełnia zdecydowanie mniejsza liczba studentów (wg przedstawicieli Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia ankiety papierowe wypełniało 70-80% osób, a odsetek osób wypełniających ankiety internetowe często nie przekracza 15%), którzy w ujęciu ogólnym nie uważają tej metody przekazywania informacji za skuteczną oraz mają wątpliwości dotyczące wprowadzania na tej podstawie zmian przez Władze związane z brakiem reprezentatywności wyników ankiet. Zdaniem ZO rozwiązaniem może być powrót do ankiet papierowych, które wypełniało wyraźnie więcej osób.

Na spotkaniu z ZO studenci podkreślili, że mają opory związane z bezpośrednim przekazywaniem uwag przedstawicielom jednostki, bojąc się konsekwencji. Problem ten został poruszony na spotkaniu z władzami jednostki – ZO proponuje zapewnić studentom alternatywne możliwości zgłaszania uwag np. przez skrzynkę wystawioną na terenie Uczelni do której każdy mógłby wrzucić kartkę z ewentualnymi pomysłami czy uwagami.

3.2.

Działania systemu podejmowane w ramach zapewnienia publicznego dostępu do informacji obejmują monitorowanie dostępności i aktualności danych zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału, a także badanie kompleksowości i użyteczności publikowanych informacji dla poszczególnych grup jej odbiorców. Odpowiedzialność za realizację działań w tym zakresie spoczywa na WKds.PK i WRds.JK. Na stronie internetowej Wydziału udostępniane są wszystkie niezbędne w toku realizacji procesu kształcenia dane dotyczące przygotowania prac dyplomowych, zasad dyplomowania, planów zajęć dydaktycznych, praktyk studenckich, zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, czy też organizowanych konferencji i szkoleń. Treści programowe i sposób organizacji każdego modułu są publikowane w postaci karty opisu przedmiotu i dostępne na stronie internetowej.

Wśród inicjatyw służących rozpowszechnianiu informacji o programie kształcenia, realizacji procesu kształcenia, przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji oraz możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów należy wskazać również organizowane corocznie dni otwarte uczelni, spotkania w szkołach ponadgimnazjalnych, udział w targach szkół wyższych, czy realizację projektu typu „Dziewczyny na Politechniki”. Istnieje wówczas możliwość rozmowy z pracownikami i studentami kierunku, a kandydatom na studia rozdawane są dodatkowe materiały w formie informatora. Szczegółowe informacje w sprawie zasad i warunków rekrutacji umieszczone są na stronie głównej Uczelni, gdzie znajdują się również informacje o dodatkowym egzaminie na studia na kierunku „architektura”. Ponadto w Politechnice Opolskiej w 2017 r. powołano Centrum Informacji Rekrutacyjnej (CIR), którego celem jest wspieranie kandydatów w

wyborze kierunku oraz profesjonalna pomoc przy podejmowaniu przez nich decyzji dotyczących wyboru ścieżki kształcenia.

Informacje o programach kształcenia oraz o ich realizacji, w tym bieżące informacje dotyczące m.in. konsultacji, czy odwołanych zajęć, znajdują się na stronie Centrum Obsługi Studenta (dalej: COS). Dodatkowo niezbędne dla studentów dane przekazywane są pośrednictwem platformy USOSWeb (na indywidualne konto studenta). COS prowadzi ponadto imienne konta pocztowe oraz skrzynkę zbiorczą, na którą trafiają zapytania i wnioski od studentów i absolwentów.

Forma prezentacji danych na stronie internetowej została dostosowana do potrzeb poszczególnych grup interesariuszy z uwzględnieniem przewidywanego sposobu wykorzystania (w tym dla obcokrajowców oraz osób niedowidzących). Dostępne na stronie internetowej informacje uzupełniają tradycyjne formy upowszechniania danych takie jak: tablice informacyjne, gabloty wydziałowe oraz ulotki. W ramach monitorowania zgodności przedkładanych informacji z potrzebami ich odbiorców, podczas spotkań ze studentami pierwszego roku pozyskuje się ich opinie w omawianym zakresie.

Informacje umieszczane na stronach Uczelni oraz Wydziału są regularnie aktualizowane przez pracownika-informatyka, a ewentualne braki studenci mogą zgłaszać do pracownika administracyjnego COS, kolegium dziekańskiego lub pracownikom dydaktycznym. Istotną rolę w zapewnieniu studentom dostępu do kompleksowych informacji odgrywa Samorząd Studencki, który czuwa nad zapewnieniem studentom dostępu do informacji i w przypadku stwierdzonych błędów kontaktuje się bezpośrednio z Władzami Wydziału. Nauczyciele akademicy zgłaszają potrzebę uaktualnienia danych zarówno podczas posiedzeń Rady Wydziału, spotkań w Katedrach, spotkań Władz Wydziału z pracownikami, jak i podczas bezpośrednich rozmów z przełożonymi.

Pracownicy Uczelni mają dostęp do intranetu uczelnianego z aktualnymi aktami prawnymi i bieżącymi informacjami. Szczegółowe informacje dotyczące uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dostępne są w intranecie oraz w odpowiedniej zakładce na stronie Wydziału i Uczelni.

Studenci otrzymują informacje za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, Uczelni, Centrum Obsługi Studenta, gablot w obu budynkach Wydziału. Dodatkowo część informacji przeznaczonych dla studentów rozpowszechniana jest za pomocą serwisu USOSweb – np. przez wysyłkę mailową na skrzynki studentów. Jest to skuteczne metoda udzielania informacji. Dodatkowo studenci podkreślali korzystanie z profilu Wydziału na jednym z portali społecznościowych, co pozwala im uzyskiwać na bieżąco potrzebne informacje. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO nie brakuje dostępu do żadnych informacji, a Zespół przychyła się do tej opinii.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej prowadzący kierunek studiów „architektura” określił, wdrożył i realizuje systemowe działania służące projektowaniu i zatwierdzaniu programów kształcenia. W ramach przyjętych procedur prowadzi również systematyczne monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia z uwzględnieniem uwag zgłaszanych przez poszczególnych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku. Prowadzone w ramach działania systemu analizy posłużyły wdrożeniu wyżej wymienionych projakościowych zmian, w tym wprowadzeniu w roku akademickim 2017/2018 zmodyfikowanego programu studiów, uwzględniającego nowe zajęcia dydaktyczne, a także dobór treści kształcenia dopasowanych do obecnych wymagań rynku pracy, z zastosowaniem aktualnie

wykorzystywanych w zawodzie architekta technologii i programów komputerowych. Podstawą funkcjonowania ocenianego systemu zapewniania jakości kształcenia są szczegółowo określone na poziomie Uczelni procedury. Wśród mocnych stron systemu należy wskazać efektywną współpracę z interesariuszami zewnętrznymi kierunku pozwalającą na maksymalne zbliżenie realizowanych treści kształcenia do kompetencji poszukiwanych na rynku pracy. Poza wskazanymi w powyższym opisie przykładami należy wyróżnić również cykliczny udział przedstawicieli Stowarzyszenia Architektów Polskich w przeglądach oraz prezentacjach projektów studenckich wykonywanych w ramach bloków przedmiotów *Projektowanie architektoniczne I-VI* oraz *Projektowanie urbanistyczne I-IV*. Zaangażowanie nauczycieli akademickich w pracę zawodową poza Uczelnią umożliwia bliski kontakt z otoczeniem gospodarczym, co daje sposobność pozyskiwania tematów aplikacyjnych inżynierskich prac dyplomowych oraz współpracy z pracownikami i biurami projektowymi, w których studenci mogą odbyć praktykę zawodową.

Zawodne okazały się również procedury służące monitorowaniu realizacji procesu kształcenia w zakresie bieżącego weryfikowania efektów kształcenia, czego przykładem mogą być niektóre prace etapowe. Ponadto, mimo przykładów świadczących o wykorzystaniu propozycji i opinii studentów przy projektowaniu i modyfikowaniu programu studiów, przeprowadzone przez Zespół Oceniający rozmowy wykazały, iż studenci nie mieli świadomości swojego wpływu na dokonywane zmiany procesu kształcenia. Istotnym w tym kontekście jest podjęcie działań, które umożliwiłyby bieżącą wymianę informacji, a także poszukiwanie wspólnych rozwiązań gwarantujących utrzymanie wysokiego poziomu jakości kształcenia.

Przedstawiciele studentów są członkami Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów, jednak studenci nie mają informacji o efektach podjętych przez nich działań, np. o uwagach wniesionych przez studenckich członków Wydziałowej Komisji ds. Programów Studiów dotyczących przesunięcia kolejności przedmiotów w programie studiów. Obawy studentów związane ze zgłaszaniem uwag dotyczących funkcjonowania Jednostki, znajdują odzwierciedlenie w niewielkiej liczbie wypełnianych ankiet ewaluacyjnych.

Z perspektywy studentów zapewniony jest dostęp do wszystkich niezbędnych dla studentów informacji; studenci korzystają głównie ze strony internetowej. Dodatkowe informacje są im przekazywane za pośrednictwem serwisu USOSweb.

Dobre praktyki

1. Stworzenie wykorzystywanego przy okresowej ocenie programu kształcenia oraz bieżącym monitorowaniu jego realizacji narzędzia „Ankieta pracodawcy absolwenta Politechniki Opolskiej”. Ankieta jest skierowana do pracodawców zatrudniających absolwentów Politechniki Opolskiej w celu zebrania informacji służących doskonaleniu jakości kształcenia.
2. Wypełniana corocznie przez nauczycieli akademickich „Karta doskonalenia przedmiotu” obejmująca m.in. ocenę przydatności i aktualności stosowanych narzędzi w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia, treści kształcenia ujętych w karcie opisu przedmiotu, a także infrastruktury dydaktycznej w aspekcie osiągania zakładanych efektów kształcenia. Po zakończonym semestrze WRds.JK kształcenia wspólnie z WKds.PK dokonują semestralnych analiz zapisów wynikających z weryfikacji KDP, opracowują syntezę i wnioski podsumowujące oraz przedstawiają pracownikom Wydziału propozycje zmian i działań doskonalących.

Zalecenia

1. Należy wzmocnić skuteczność działania systemu w zakresie monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia, w tym sposób wykorzystania wprowadzonych w tym zakresie narzędzi. Prowadzone w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia działania w zakresie monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia nie zdiagnozowały bowiem uchybień dotyczących wykorzystywanej w procesie kształcenia infrastruktury dydaktycznej. Zawodne okazały się również procedury służące bieżącemu weryfikowaniu efektów kształcenia (poziom niektórych prac etapowych).
2. Dla poprawy skuteczności funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia istotnym jest poprawa zwrotności ankiet wypełnieniach przez studentów (np. poprzez akcje promujące korzyści z wypełniania ankiet, udział w badaniu jakości kształcenia) lub opracowanie alternatywnych narzędzi służących gromadzeniu opinii studentów na temat realizacji procesu kształcenia. Korzystnym z punktu widzenia efektywności pozyskiwania uwag i propozycji studentów byłoby również podjęcie działań służących zwiększeniu świadomości tej grupy interesariuszy wewnętrznych o ich wpływie na proces dydaktyczny i budowanie kultury jakości kształcenia np. poprzez poprawę sposobu rozpowszechniania informacji zwrotnych na uwagi studentów dotyczących modyfikacji programu kształcenia.
3. Działania na rzecz wypracowania zaufania i warunków umożliwiających studentom bezpieczne dzielenie się swoimi opiniami np. przez skrzynkę wystawioną na terenie Uczelni do której każdy mógłby wrzucić kartkę z ewentualnymi pomysłami czy uwagami oraz informowanie studentów o podjętych działaniach.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1 Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 13 nauczycieli akademickich: 5 samodzielnych pracowników naukowych (w tym 3 ze stopniem doktora habilitowanego i 2 z tytułem profesora) oraz 8 pracowników ze stopniem naukowym doktora. Skład minimum kadrowego uaktualniany jest przed rozpoczęciem roku akademickiego w oparciu o dokumentację osiągnięć naukowych lub artystycznych w dyscyplinie bezpośrednio związanej z kierunkiem „architektura”.

Ocena przeprowadzona przez zespół PKA w zakresie niniejszego kryterium opiera się na informacjach z przesłanej dokumentacji, dokumentów udostępnionych podczas wizytacji oraz informacji pozyskanych w trakcie bezpośrednich rozmów z władzami Wydziału. Zostały one przeanalizowane w świetle wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Szczegółowemu przeglądowi poddano:

- oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego,
- dorobek nauczycieli odpowiadający specjalizacji naukowej,
- obciążenia dydaktyczne.

W gronie pracowników wskazanych do minimum kadrowego, dorobek naukowy odpowiadający obszarowi wiedzy nauki techniczne, wykazuje 13 pracowników – 5 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 8 nauczycieli ze stopniem doktora. Wśród nich dorobek 6 pracowników odpowiada dziedzinie nauki techniczne i dyscyplinie naukowej *architektura i urbanistyka*. Dorobek 6 pracowników odpowiada dyscyplinie naukowej *budownictwo*. Dorobek 1 nauczyciela, ujętego w wykazie pracowników zaliczanych do minimum kadrowego, odpowiada obszarowi sztuki plastyczne i dyscyplinie *sztuki piękne*. Dorobek tego nauczyciela akademickiego nie mieści się w obszarze wiedzy nauki techniczne, zatem nie może być wliczony do minimum kadrowego dla kierunku „architektura” (zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów "*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku*").

Zespół Oceniający potwierdza spełnienie warunku określonego w §12 ust. 1 ww. Rozporządzenia, odnoszącego się do minimum kadrowego w przypadku studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, które „*stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora*”.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów (136) na studiach I stopnia wynosi 1:11. Proporcja ta spełnia aktualne wymagania zawarte w paragrafie 14 ww. Rozporządzenia (proporcja wymagana dla kierunków studiów w obszarze nauk technicznych - 1:60).

Obciążenia dydaktyczne pracowników stanowiących minimum kadrowe ma zróżnicowany poziom, zarówno w wymiarze godzinowym, jak i uczestnictwie w realizacji procesów dydaktycznych na studiach I stopnia.

Szczegółowy wykaz dorobku pracowników, stanowiących minimum kadrowe, pozwala na realizację efektów kształcenia i standardów określanych dla tego kierunku studiów. Wyszczególnione w raporcie samooceny obszary badań naukowych, realizowanych przez kadrę prowadzącą proces kształcenia, odpowiadają zakresowi wymaganych efektów kształcenia oraz standardom kształcenia na kierunku „architektura”.

Przegląd dorobku naukowego nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku dowodzi, że jest on rezultatem indywidualnych i zespołowych dokonań, afiliowanych przez Politechnikę Opolską.

Przeanalizowany dorobek naukowy kadry, zakres merytoryczny programu kształcenia oraz tryb jego realizacji potwierdza wykorzystywanie rezultatów prowadzonych badań naukowych w tworzeniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku „architektura”. Efekty prowadzonych prac badawczych pracownicy wykorzystują w systematycznej aktualizacji treści kształcenia. Doświadczenia projektowo-twórcze i artystyczne kadry uwzględniane są bezpośrednio w formułowaniu tematyki prac semestralnych i projektów dyplomowych inżynierskich. Odzwierciedlają one zakres problemowy prac podejmowanych w środowisku profesjonalnych architektów oraz narzędzia warsztatowe wykorzystywane w ich realizacji.

Stosowane w procesie kształcenia różnorodne metody dydaktyczne z szerokim wykorzystaniem współczesnych narzędzi i technik (narzędzi cyfrowe stosowanie w procesie projektowania

architektury, redagowania i demonstracji ich efektów) – wyróżniają się walorami stymulującymi zaangażowanie studentów w proces uczenia się.

4.2.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „architektura” prowadzą nauczyciele akademicy wykazujący się doświadczeniem dydaktycznym i dorobkiem naukowym adekwatnym do realizowanego programu studiów i zakładanych efektów kształcenia w obszarze nauk technicznych w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* oraz *budownictwo*, a także doświadczeniem projektowo-twórczym wymaganym w celu uzyskania odpowiednich standardów obowiązujących na uczelniach kształcących architektów. Sześciu pracowników, prowadzących zajęcia projektowe, posiada uprawnienia do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie w specjalności architektura. Przedmioty z programu studiów o charakterze artystycznym prowadzą pracownicy z dorobkiem zawodowym (twórczym i wystawienniczym). W tym zakresie Jednostka udokumentowała warunki, jakie musi spełniać jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia o profilu akademickim sprecyzowane w § 8 ust. 4 rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Podczas wizytacji przeprowadzono hospitacje wybranych zajęć realizowanych w różnych formach. Szczegółową ocenę hospitacji zamieszczono w zał. 7. Wykłady i seminaria realizowane były w sposób tradycyjny, z użyciem projektorów (w niektórych salach zamontowanych na stałe) i laptopów. W ocenie ZO nie wszystkie hospitowane zajęcia pozostawały w zgodzie z kartami przedmiotów. Rozbieżności dotyczyły zajęć z *Budownictwa ogólnego z materiałoznawstwem III*.

Hospitacje zajęć dydaktycznych potwierdziły ich dobry poziom pod względem merytorycznym i metodycznym. Hospitowane zajęcia dydaktyczne odbyły się zgodnie z planem zajęć, miały odpowiednią obsadę, odpowiadały zakresom przewidzianym w sylabusach. W wiedzy przekazywanej studentom nauczyciele akademicy podkreślają integralność warstwy teoretycznej i praktycznej - zależności szczególnie istotnej w dyscyplinie *architektura i urbanistyka*. Pozwala ona w wysokim stopniu osiągać efekty kształcenia na I stopniu studiów na kierunku „architektura”.

Nauczyciele akademicy byli merytorycznie przygotowani do zajęć, choć nie zawsze stosowali właściwe metody kształcenia dostosowane do charakteru, poziomu zajęć i potrzeb studentów. Tu również ZO zwrócił uwagę na hospitowane zajęcia z przedmiotu *Budownictwo ogólne z materiałoznawstwem III*, gdzie zarówno temat, jak i zakres opracowanego tematu nie był dostosowany do ilości godzin przewidzianych do realizacji tego zadania, którym jest „projekt budowlany fragmentu domu wielorodzinnego”, i na który przewidziano 1 godzinę projektową tygodniowo. Należy również dodać, że zajęcia odbywały się w sali wykładowej bez odpowiedniej wielkości stołów kreślarskich (zał. 7).

Na wizytowanym kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wybór ten wiąże się ze świadomym przyjęciem modelu kształcenia, w którym dominuje forma bezpośrednich konsultacji, kontaktu studenta z nauczycielem oparta głównie o relację - „mistrz-uczeń”. Ten model jest wciąż dominującym na uczelniach kształcących architektów.

4.3.

Doskonalenie kadry związane jest ze statutowymi obowiązkami władz Wydziału. W ramach realizacji zadania - zapewnienia możliwości kształcenia studentów na potencjalnie najwyższym poziomie - przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego weryfikowany jest skład osobowy minimum kadrowego. W okolicznościach wdrażania nowego programu kształcenia, działania związane z obsadą kadrową kierunku studiów przebiegają zgodnie z procedurą *Projektowania programów kształcenia*. Zatrudnianie pracowników etatowych na kierunku „architektura” odbywa się poprzez procedurę konkursową. Cykliczne oceny pracowników jednostki dokonywane są m.in. w oparciu o wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych oraz studenckich ankiet oceny nauczycieli akademickich. Dziekan na podstawie wyników ankietyzacji podejmuje decyzje dotyczące polityki kadrowej Wydziału oraz działań zmierzających do podnoszenia kwalifikacji kadry zatrudnionej na Wydziale, co jest jednym z elementów doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są one również podstawą dla wniosków o przyznanie nauczycielom akademickim nagród Rektora Politechniki Opolskiej. W przypadku nauczycieli wyróżniających się działalnością dydaktyczną Dziekan Wydziału ma możliwość złożenia wniosku o przyznanie nauczycielowi akademickiemu nagrody Rektora Politechniki Opolskiej za osiągnięcia dydaktyczne.

Wspieranie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej koncentruje się na finansowaniu wniosków awansowych, publikacji w czasopismach i monografiach, udziału w konferencjach naukowych. Podczas spotkania z ZO z kadrami wyrażono opinię świadczącą o dostatecznej ilości środków finansowych dostępnych do realizacji aspiracji naukowych nauczycieli akademickich. Pracownicy finalizujący pracę nad dysertacją doktorską lub habilitacyjną mają możliwość ubiegania się o urlopy naukowe lub stypendia.

Wartościową praktyką, służącą rozwojowi i doskonaleniu kadry, są prowadzone na WBiA pod kierunkiem Prodziekana ds. Nauki, cykliczne seminaria naukowe przeznaczone dla młodej kadry. Ich głównym celem jest przegląd specjalistycznej literatury światowej, wymiana doświadczeń w sposobach prowadzenia badań naukowych oraz motywacja pracowników do podnoszenia jakości podejmowanych i realizowanych prac naukowych. Inicjowanie tego typu praktyki jest elementem dążeń władz WBiA do ustabilizowania i poprawy sytuacji kadrowej kierunku „architektura”, szczególnie w grupie samodzielnych pracowników naukowych.

Studenci mają możliwość oceny pracy nauczycieli akademickich w procesie ankietyzacji, która jest przeprowadzana w formie elektronicznej. Podczas spotkania z ZO studenci wyrazili opinię, że walorem ankietyzacji elektronicznej jest większa pewność co do anonimowości procesu, niemniej jednak większość studentów wskazywała chęć wypełniania ankiet papierowych, które mogłyby być odnoszone do sekretariatu przez starostę (gwarancja anonimowości). Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili też, że nie widzą efektów związanych z oceną kadry akademickiej. Wyrazili opinię, że jeśli zmiany występują to zazwyczaj są krótkotrwałe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kryterium minimum kadrowego na studiach I stopnia ocenianego kierunku „architektura” jest spełnione - stanowi je 4 samodzielnych nauczycieli akademickich (przy wymaganych co najmniej 3) oraz 8 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (przy wymaganych co najmniej 6).

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na studiach I stopnia wynosi 1:11 (przy wymaganej proporcji nie mniejszej niż 1:60).

Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne zajęcia dydaktyczne wykazują dorobek naukowy, osiągnięcia projektowo-twórcze oraz kompetencje dydaktyczne zapewniające odpowiedni poziom realizacji programu studiów, efektów kształcenia oraz standardów wymaganych dla studiów architektonicznych.

Kadra dydaktyczna kierunku „architektura” prowadzi badania naukowe i posiada dorobek naukowy i projektowo-twórczy. Pracownicy tworzący minimum kadrowe kierunku realizują zarówno indywidualne, jak i zespołowe prace badawcze.

Realizowane w jednostce tematy prac badawczych obejmują szeroki zakres problematyki związanej z architekturą. Mieszczą się w niej aktualne zagadnienia projektowania, teorii i historii architektury. Istotną grupą efektów aktywności kadry kierunku są rezultaty działań prowadzonych w ramach współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz instytucjami lokalnego środowiska samorządowego.

Kwalifikacje i kompetencje nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiadają wymogom ustawowym oraz standardom określonym dla kierunków studiów architektonicznych o profilu ogólnoakademickim. Proporcja liczby pracowników zaliczanych do minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku jest właściwa.

Dotychczasowe efekty prowadzonej polityki kadrowej zapewniają stabilność kadry w stopniu minimalnym - wymagają podjęcia działań skutkujących jej poprawą poprzez wzrost liczby samodzielnych pracowników naukowych.

Dobre praktyki

1. Cykliczne seminaria naukowe przeznaczone dla młodej kadry, których głównym celem jest przegląd specjalistycznej literatury światowej, wymiana doświadczeń oraz motywacja pracowników do podnoszenia jakości podejmowanych i realizowanych prac naukowych.

Zalecenia

1. Sfinalizowanie skutecznych działań zmierzających do poprawy sytuacji kadrowej dotyczącej grupy samodzielnych pracowników naukowych

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Katedra Architektury i Urbanistyki od początku swojego istnienia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie działalności projektowej, dydaktycznej i naukowej. Realizowane w ramach tej współpracy wspólne inicjatywy mają na celu integrację środowisk gospodarczych i akademickich.

Jednostka współpracuje z instytucjami polskimi oraz zagranicznymi, organizując wspólnie warsztaty projektowe, plenery rysunkowe, wystawy, uczestnicząc w konferencjach. W ramach współpracy z VŠB - Technická Univerzita Ostrava, oraz Uniwersytetem Palackiego w Ołomuńcu, Katedra Geografii zrealizowano projekt "Koncepcja przestrzenna rozwoju obszaru pogranicza polsko – czeskiego", który był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Jednym z celów projektu było poddanie krytycznej analizie transgranicznego krajobrazu fragmentu pogranicza polsko – czeskiego, obejmującego Euroregion Pradziad, położonego na styku Powiatu Prudnickiego i Okresu Bruntal. W realizację projektu zaangażowani byli polscy i czescy eksperci oraz studenci trzech w/w uczelni. Projekt był wspierany przez przedstawicieli Euroregionu Pradziad oraz przedstawicieli

czeskich i polskich jednostek samorządów terytorialnych, w szczególności przedstawicieli Starostwa Powiatowego w Prudniku. Warsztaty projektowe, zorganizowane w ramach projektu, odbyły się w marcu 2013 r. w Prudniku, konferencja kończąca projekt – w czerwcu 2013 r. w Głogówku. Jako podsumowanie całego zamierzenia została wydana książka pt. "Transgraniczny krajobraz Euroregionu Pradziad" (Wyd. Politechnika Opolska, 2013).

Ponadto Wydział współpracuje z organizacjami zawodowymi SARP (organizowanie spotkań z twórcami architektury, w ramach cyklu FEST), Opolską Okręgową Izbą Architektów (zaproszeni przedstawiciele Izby Architektów biorą udział w obronach prac dyplomowych studentów kierunku Architektura), Towarzystwem Urbanistów Polskich oddział w Opolu, Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa oddział w Opolu, Głównym Instytutem Górnictwa z Katowic, Parkiem Technologicznym Kielce, Instytutem im. Herdera w Marburgu, Niemcy (Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung), Instytutem Federalnym ds. Kultury i Historii Niemców w Europie Środkowo – Wschodniej, Oldenburg, Niemcy.

WBiA współpracuje ponadto z przedstawicielami władz samorządowych (Wydziałem Urbanistyki, Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Opola, Wydziałem Geodezji i Kartografii Urzędu Miasta Opola, Urzędem Miejskim w Chełmnie, Starostwem Powiatowym w Prudniku) oraz szkołami (Zespołem Szkół Budowlanych im. Papieża Jana Pawła II w Opolu).

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma miejsce zarówno w obszarze nauki, jak i dydaktyki. Dotychczas współpraca często opierała się na nieformalnych kontaktach pracowników Wydziału z przedstawicielami otoczenia. Udział interesariuszy zewnętrznych powinien być bardziej sformalizowany np. poprzez ich zaproszenie do współpracy jako stałych członków Rady Programowej kierunku, co umożliwiłoby systematyczne konsultowanie zmian w programie kształcenia oraz opiniowanie i weryfikowanie efektów kształcenia.

Ważnym aspektem w procesie kształcenia jest fakt, że kształcenie na odbywa się przez nauczycieli akademickich posiadających uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej oraz posiadających własne pracownie projektowe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma wielowątkowy charakter i jest realizowana na wielu płaszczyznach, z których najważniejsza wydaje się współpraca z jednostkami zagranicznymi oraz samorządowymi regionu. Jej efektem są opracowania, w których biorą udział pracownicy i studenci Wydziału wykorzystujący własne dokonania naukowe oraz doświadczenia wyniesione z pracy dydaktycznej oraz studiów. Ważnym elementem takiej współpracy jest fakt, że w programach niektórych zajęć uwzględniane są zadania (studialne i projektowe) dotyczące rozwiązywania bieżących problemów architektonicznych regionu.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Główną formą umiejdzynarodowienia procesu kształcenia na wizytowanym kierunku jest uczestnictwo w międzynarodowej wymianie realizowanej w ramach programu Erasmus

i Erasmus+. Studenci kierunku „architektura” wyjeżdżają w celu realizacji wybranych semestrów studiów w uczelniach zagranicznych lub odbycia staży i praktyk w zagranicznych pracowniach architektonicznych. O skutecznej aktywności w tym zakresie świadczy bardzo wysoki stopień zainteresowania studentów kierunku „architektura” programem Erasmus+ (w stosunku do studentów innych kierunków Uczelni). W latach 2014-2017 z tego programu skorzystało 17 studentów kierunku „architektura”.

Celowym dążeniem władz Wydziału w ramach umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zatrudnianie na kierunku „architektura” pracowników naukowo-dydaktycznych z uczelni zagranicznych. W minimum kadrowym kierunku, w gronie samodzielnych pracowników naukowych, znajduje się doktor habilitowana z Ukrainy (Charkowski Państwowy Uniwersytet Techniczny Budownictwa i Architektury). W listopadzie 2017 Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów wydała pozytywną opinię zezwalającą na zatrudnienie na wizytowanym kierunku, na stanowisku profesora nadzwyczajnego, naukowca architekta z uczelni włoskiej (Dipartimento di Ingegneria Civile ed Architettura in Pavia).

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia następuje również poprzez różnorodne formy mobilności studentów i pracowników jednostki. Ich przedmiotem są międzynarodowe stypendia, staże, konferencje i warsztaty.

W czasie wizytacji potwierdzono realizację działań zmierzających do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku realizują współpracę naukową z ośrodkami naukowymi z Czech, Niemiec, Włoch, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Danii. Do jednostek naukowych, z którymi środowisko pracowników kierunku „architektura” prowadzi regularne kontakty należą:

- Martin-Luther-University Halle-Wittenberg, Institute of Geosciences and Geography,
- VŠB - Technická Univerzita Ostrava,
- Technická Univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury,
- Dipartimento di Ingegneria Civile ed Architettura in Pavia,
- Universitet Valencia i Castellon
- Uniwersytet Pałackiego w Ołomuńcu
- Arkitektur-og designhøgskolen i Oslo AHO,
- Oslo School of Architecture and Design
- Universität Kassel.

Podstawową formą umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zapewnienie w programach studiów możliwości wyboru zajęć realizowanych w języku angielskim. Korzystają z nich nieliczne grupy studentów uczących się w ramach programu Erasmus + (w roku akademickim 2016/2017 - 3 studentów). Najliczniejszą grupę studentów z zagranicy tworzą studenci z Ukrainy, którzy realizują kształcenie w języku polskim. Z grona pracowników kierunku „architektura” 3 osoby prowadziły w latach 2007-2016 zajęcia na uczelniach partnerskich. W latach 2011-2017 w ramach współpracy międzyuczelnianej zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku „architektura” prowadziło 6 wykładowców z Republiki Czeskiej, Niemiec, Holandii, Włoch i Norwegii.

Poza realizacją zajęć dydaktycznych z wybranych przez studentów języków obcych (120 godzin na studiach I stopnia), Studium Języków Obcych PO oferuje studentom i pracownikom możliwość przystąpienia do międzynarodowego testu językowego BULATS administrowanego przez Cambridge ESOL. Ponadto studenci uczelni mogą nieodpłatnie korzystać z lektoratów z języka

chińskiego prowadzonych przez Instytut Konfucjusza. Nauka języka chińskiego jest certyfikowana przez stronę chińską za pośrednictwem organizacji Hanban. Egzamin na poziomie HSK2 daje podstawę do ubiegania się o stypendium na wybranej uczelni w Chinach. W latach 2014-2015 ww. stypendium przyznano 20 studentom.

Do ważnych inicjatyw o randze międzynarodowej, które współorganizowali i w których uczestniczyli pracownicy i studenci kierunku „architektura” należą:

- Międzynarodowe plenery rysunkowe realizowane w ramach projektu LLP Erasmus pt. „Let`s Exchange HERitage of our CULture – drawing as communication tool of students of architecture/engineers from European universitieS – HERCULES”. Pierwsza edycja projektu odbyła się w Polsce, w dniach 28 lipca – 10 sierpnia 2013. Druga edycja została zorganizowana w dniach 13-26 lipca 2014 we Włoszech, przy współudziale Wydziału Architektury Uniwersytetu w Pavii.
- Projekt "Koncepcja przestrzenna rozwoju obszaru pogranicza polsko - czeskiego", współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa, realizowany w ramach współpracy między Katedrą Budownictwa i Architektury, VŠB - Technická Univerzita Ostrava, Uniwersytetem Palackiego w Ołomuńcu, Katedrą Geografii. Jednym z celów projektu było poddanie krytycznej analizie transgranicznego krajobrazu fragmentu pogranicza polsko - czeskiego, obejmującego Euroregion Pradziad. Podsumowaniem projektu jest publikacja pt.: "Transgraniczny krajobraz Euroregionu Pradziad".

Wymiernymi efektami umiędzynarodowienia procesu kształcenia są udziały pracowników kierunku w międzynarodowych zagranicznych konferencjach (19 konferencji w latach 2013-2017), publikacje w zagranicznych czasopismach naukowych (8 publikacji, w tym 5 z listy A, MNiSW) oraz zagraniczne staże, stypendia i granty (9 pozycji w latach 2009-2017).

Studenci mają możliwość nauki języka angielskiego, niemieckiego i chińskiego. Istotna przy zakwalifikowaniu do poszczególnych grup jest kolejność zgłoszeń. Zajęcia językowe prowadzone są na ul. Pruszkowskiej, poza Wydziałem. Studenci, obecni na spotkaniu z ZO, postulowali możliwość prowadzenia zajęć na Wydziale. Osoby obecne na spotkaniu z ZO miały świadomość możliwości wyjazdu, ale z nich nie korzystały, co było spowodowane dwoma czynnikami. Po pierwsze warunkiem do uczestniczenia w programie jest brak zaliczeń warunkowych, co utrudnia przedmiot *Konstrukcje budowlane III* (odsetek studentów nie zaliczających przedmiot jest bardzo wysoki). Dodatkowo studenci wskazywali na różnice programowe i fakt, że nie wszyscy nauczyciele akademicy po powrocie studenta chcą uznać efekty kształcenia oraz przepisanie ocen z przedmiotów zrealizowanych w trakcie wymiany. Niemniej jedyna uczestnicząca w wymianie w ramach programu Erasmus+ osoba obecna na sali podczas spotkania z ZO nie potwierdziła problemów związanych z różnicami programowymi. Informacje na temat programu są dostępne na stronie www Uczelni, wraz z instrukcją jak krok po kroku zrekrutować się.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Deklarowane przez władze Wydziału dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia odpowiada strategicznym celom Politechniki Opolskiej.

W ramach umiędzynarodowienia procesu kształcenia zarówno pracownicy, jak i studenci wykorzystują możliwości programów wymiany naukowej w ramach programu Erasmus+. Pracownicy i studenci kierunku współorganizują i uczestniczą w międzynarodowych konferencjach, warsztatach i stażach. Dodatkowo, nauczyciele akademicy, w ramach programu Erasmus i Erasmus+, prowadzą zajęcia w języku angielskim na uczelniach partnerskich.

Warta podkreślenia jest współpraca z Chinami, z której mogą korzystać studenci, także w formie nauki języka chińskiego.

Przy prowadzeniu zajęć przez nauczycieli akademickich z zagranicy należy zwrócić uwagę na dopasowanie treści realizowanych przedmiotów w zakresie norm architektonicznych do polskich uregulowań prawnych.

Dobre praktyki

1. Współpraca z ośrodkami naukowymi z Republiki Czeskiej, Niemiec, Holandii, Portugalii, Włoch i Norwegii skutkująca cyklicznością wydarzeń w formie warsztatów i plenerów.
2. Możliwość przystąpienia do międzynarodowego testu językowego BULATS administrowanego przez Cambridge ESOL.

Zalecenia

1. Szersze wykorzystanie przez kadre kierunku dostępnych form mobilności np. w ramach programu Erasmus+.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa wykorzystywana w realizacji programu kształcenia na Wydziale Budownictwa i Architektury PO zlokalizowana jest głównie w kompleksie zabudowań przy ul. Katowickiej. Część pomieszczeń laboratoryjnych zlokalizowana jest w budynku przy ulicy Ozimskiej. Do dyspozycji pracowników i studentów kierunku „architektura” są pomieszczenia w nowym skrzydle dydaktycznym. Kształcenie realizowane jest w 5 salach wykładowych, 8 salach wykładowo-ćwiczeniowo-seminaryjnych, 11 salach projektowych, 10 pomieszczeniach laboratoryjnych, 4 pracowniach komputerowych. Pomieszczenia te są wyposażone odpowiednio do swego przeznaczenia. Liczba i powierzchnia sal dydaktycznych zestawiona z liczbą studentów jest odpowiednia. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń i liczby studentów, uczestniczących w poszczególnych formach zajęć dydaktycznych.

Cennym elementem w przestrzeni budynku dydaktycznego kierunku „architektura” jest wydzielona strefa otwartej galerii, w której aranżowane są wystawy prac studentów i pracowników jednostki oraz zapraszanych gości.

Studenci kierunku „architektura” korzystają ze specjalistycznych laboratoriów należących do kierunku „budownictwo” (laboratorium materiałów budowlanych, laboratorium badania konstrukcji). ZO potwierdza dalekie zaawansowanie prac zmierzających do udostępnienia nowej sali przeznaczonej do zajęć z rzeźby. Zajęcia, w czasie których wykorzystywane są narzędzia cyfrowe realizowane są w pomieszczeniach wyposażonych w odpowiednią ilość stanowisk komputerowych. W procesie kształcenia realizowanym na ocenianym kierunku wykorzystywane są pracownie komputerowe, w których można prowadzić zajęcia łącznie dla 63 studentów.

W trakcie wizytacji stwierdzono w kilku salach, w których realizowane są zajęcia projektowe, nieodpowiednie stanowiska pracy dla studentów (brak stołów kreślarskich), uniemożliwiające konsultacje wielkoformatowych plansz projektowych (stanowiska, na których pracują studenci i pracownicy dydaktyczni są odpowiednie dla sal wykładowych).

Przegląd stref wejściowych do obiektów infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz funkcjonujących w ich wnętrzach elementów komunikacji poziomej i pionowej wskazuje na ich dostępność dla osób niepełnosprawnych.

Pracownicy oraz studenci kierunku mają bezpłatny dostęp do bezprzewodowej sieci eduroam na terenie budynków jednostki. W procesie kształcenia wykorzystywana jest technologia informacyjno-komunikacyjna zapewniająca przepływ informacji pomiędzy studentami i pracownikami naukowo-dydaktycznymi jednostki (materiały szkoleniowe, informacje o wynikach kolokwium i egzaminów, bieżące informacje).

Podczas spotkania z ZO studenci również stwierdzili, że infrastruktura Jednostki nie odpowiada ich potrzebom: nie ma możliwości rozłożenia kartek, brakuje dużych stołów, jest tylko jedna sala ze stołami kreślarskimi. W salach nie ma gniazdek, co uniemożliwia korzystanie z własnych komputerów (co na niektórych zajęciach jest niezbędne). Są natomiast rzutniki oraz komputery, dzięki którym można korzystać z prezentacji elektronicznych. Sale nie zawsze są dopasowane do wielkości grupy – studenci zrelacjonowali, że w tygodniu poprzedzającym wizytację kolokwium z mechaniki odbywało się w zbyt małej sali. Jednostka zapewnia dostęp do Internetu, jednak studenci podkreślili potrzebę korzystania z nowszego oprogramowania wymaganego na rynku pracy.

Obecnie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowana jest tylko nowa część budynku. Należy jednak podkreślić, że wśród studentów nie ma osób z niepełnosprawnościami, a na Wydziale prowadzone są intensywne prace modernizacyjne „starej” części budynku.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO zgłosili szereg propozycji zmian w infrastrukturze: zwiększenie liczby toalet dla kobiet, otworzenie balkonów na końcu korytarza na wyższych piętrach oraz tarasu na górze oraz zmodernizowanie dostępnej przestrzeni tak, by stworzyć miejsca z których studenci mogą korzystać między zajęciami.

7.2.

Studenci i pracownicy kierunku „architektura” korzystają bezpośrednio z zasobów Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej - jest to największa na Opolszczyźnie naukowa biblioteka techniczna licząca ponad 464.004 woluminów, w tym 176.400 książek, 39.936 opracowanych czasopism i 247.668 jednostek ewidencyjnych zbiorów specjalnych. W kompleksie zabudowań Wydziału Budownictwa i Architektury funkcjonuje Biblioteka Wydziałowa z zasobami branżowymi. W jej pomieszczeniu funkcjonuje system dostępu do komputerowego katalogu bibliotecznego oraz internetowych baz danych, m.in: IBUK-LIBJAA BAZTECH, BEBLIO, Baza Prac Dyplomowych, Doktorskich i Habilitacyjnych, Kartoteki zagadnieniowe oraz bazy danych dostępne poprzez Internet-Wirtualna Biblioteka Nauki.

Poza zbiorami bibliotecznymi w pomieszczeniu Biblioteki wydziałowej zaaranżowano kilka stanowisk komputerowych (m.in. z podstawowym oprogramowaniem biurowym, podłączonych do sieci uczelnianej i Internetu).

Aktualizacja i poszerzanie zasobów biblioteki przeprowadzane są systematycznie w oparciu zapotrzebowania formułowane przez nauczycieli akademickich i studentów.

W opinii zespołu wizytującego Biblioteka Wydziałowa dysponuje niewielkim zasobem prenumerowanych tytułów czasopism specjalistycznych dotyczących architektury i urbanistyki oraz bardzo ograniczonym zasobem dostępnych pozycji literatury z tych zakresów. Zastrzeżeń w tym zakresie nie potwierdzono w opiniach wyrażanych przez studentów i kadrę kierunku. Funkcjonujący system biblioteczny zapewnia pełną dostępność piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów.

Studenci Jednostki korzystają zarówno z dedykowanej czytelni na terenie Wydziału, jak i z ogólnouczelnianej biblioteki. Na spotkaniu z ZO studenci negatywnie odnieśli się do ograniczonych godzin otwarcia czytelni oraz faktu, że jeśli w weekend jest zjazd studentów niestacjonarnych, to w poniedziałek pozjazdowy czytelnia jest nieczynna. Obecnie czytelnia jest otwarta w godzinach 11-15 w poniedziałki (z wyjątkiem poniedziałku po sobocie zjazdowej), w godzinach 8.30-15 od wtorku do piątku i w pierwszą sobotę zjazdową miesiąca w godzinach 8.30-14.30. Studenci podkreślali pomoc na jaką mogą liczyć ze strony pracowników czytelni oraz możliwość zgłaszania swoich propozycji dotyczących wprowadzania nowych pozycji do zbiorów.

7.3.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury związanej z prowadzeniem kierunku „architektura” jest jednym z integralnych elementów działań podejmowanych w tym zakresie przez władze Wydziału. Realizowane są kolejne etapy prac remontowo-modernizacyjnym. Ich zakres precyzowany jest w ramach okresowych przeglądów i oceny jakości infrastruktury dydaktycznej. Wnioski inwestycyjne odpowiadają sugestiom sformułowanym na podstawie:

- przeprowadzonych hospitacji i kontroli zajęć dydaktycznych,
- oceny efektów kształcenia,
- ankietyzacji studentów,
- ankietyzacji absolwentów,
- okresowego przeglądu infrastruktury dydaktycznej,
- uwag zgłaszanych przez nauczycieli akademickich (m.in. *karty doskonalenia przedmiotu*),
- oceny możliwości realizacji nowego programu kształcenia.

Na podstawie ww. wniosków i ocen sporządzany jest coroczny plan zapotrzebowania na środki techniczne niezbędne do realizacji procesu dydaktycznego. Po weryfikacji przez Dziekana wyznaczone zadania kierowane są do realizacji.

Słabością ocenianego systemu zapewnienia jakości kształcenia okazały się uchybienia dotyczące monitorowania dostępnej dla studentów i nauczycieli akademickich infrastruktury dydaktycznej (nie wszystkie sale, w których odbywają się zajęcia z zakresu projektowania wyposażone są w stoły kreślarskie pozwalające na pracę z dużym arkuszem papieru).

Opinię na temat infrastruktury studenci mogą wyrazić tylko wypełniając ankietę oceny zajęć dydaktycznych i nauczyciela akademickiego – ankiety uwzględniają jedynie ocenę dopasowania konkretnych sal do potrzeb zajęć. Zdaniem ZO, biorąc pod uwagę liczbę propozycji wysuniętych przez studentów na spotkaniu, należałoby umożliwić studentom wyrażanie opinii na temat infrastruktury np. dzięki regularnie przeprowadzanym badaniom ankietowym.

W Jednostce istnieje możliwość zgłaszania propozycji dotyczących uzupełniania zbiorów w czytelni.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Lokalizacja infrastruktury dydaktycznej w zwartym kompleksie budynków Wydziału Budownictwa i Architektury PO stwarza dogodne warunki dla studentów i nauczycieli akademickich. Aktualna struktura, liczba i powierzchnie pomieszczeń w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne, tj. aule i sale wykładowe, sale ćwiczeniowe i seminaryjne, specjalistyczne laboratoria i pracownie w przeważającej części odpowiadają potrzebom i specyfice kształcenia na kierunku „architektura”. Wyjątek stanowi kilka sal, odpowiednich do prowadzenia zajęć wykładowych, w których prowadzone są zajęcia projektowe (brak stołów kreślarskich utrudnia pracę z wielkoformatowymi planszami projektowymi). Pomieszczenia dydaktyczne są wyposażone w ergonomiczne meblowanie oraz nowoczesny sprzęt audiowizualny. Dostęp studentów w trakcie zajęć do stanowisk komputerowych, wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie, zapewnia odpowiednie warunki do realizacji procesu kształcenia.

Oceniana Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną umożliwiającą osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia dostęp do sprawnie funkcjonującego systemu Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej z wydzieloną Biblioteką Wydziału Budownictwa i Architektury, zlokalizowaną w budynku ocenianego kierunku. Biblioteka posiada systematycznie wzbogacany księgozbiór oraz dostęp do baz elektronicznych. Warunki lokalowe Biblioteki Wydziałowej oraz poziom jej wyposażenia technicznego pozwala na pozytywną opinię.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO również postulowali zmiany w infrastrukturze, które pozwoliłyby na komfortową pracę na zajęciach (zapewnienie odpowiednich stanowisk/stołów kreślarskich) oraz dopasowanie wielkości sal do liczebności grup. Studenci wyrazili zadowolenie z czytelnicy, za wyjątkiem skróconych godzin jej funkcjonowania od tego roku akademickiego. Brakuje możliwości wyrażania opinii studentów o dostępnej infrastrukturze (z wyjątkiem pytań dotyczących konkretnych zajęć).

Dobre praktyki

1. Uzupelnienie infrastruktury wykorzystywanej przez studentów kierunku „architektura” o pracownię rzeźby i modelarnię, wyposażoną w nowoczesne narzędzia umożliwiające pracę nad projektami w trzech wymiarach.

Zalecenia

1. Wyposażenie sal dydaktycznych, w których prowadzone są zajęcia projektowe w stoły kreślarskie, co umożliwi komfortową pracę nad projektami w postaci wielkoformatowych plansz.
2. Dostosowanie wielkości sal do liczebności grup zajęciowych.
3. Wprowadzenie możliwości wyrażania opinii studentów na temat infrastruktury np. za pośrednictwem dedykowanej ankietyzacji.
4. Zapewnienie studentom odpowiednich miejsc do pracy w trakcie zajęć oraz po nich.
5. Dostosowania godzin pracy biblioteki do potrzeb studentów.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO podkreślali, że w procesie studiowania otrzymują wsparcie ze strony nauczycieli akademickich. Studenci mają możliwość kontaktowania się z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonicznie lub korzystając z portali społecznościowych. Ponadto każdy student ma możliwość indywidualnego kontaktu z prowadzącymi zajęcia podczas wyznaczonych godzin konsultacji. Z tych ostatnich studenci chętnie korzystają; zakres konsultacji jest adekwatny do potrzeb studentów. Na I roku studiów powoływani są opiekunowie, którzy pomagają studentom we wdrażaniu się w proces studiowania.

Studenci mogą korzystać ze wsparcia Biura Centrum Obsługi Studenta (BCOS), które w ocenianej Jednostce jest odpowiednikiem ogólnouczelnianego Centrum Obsługi Studenta. Zdaniem studentów, obecnych na spotkaniu z ZO, godziny otwarcia BCOS (od poniedziałku do piątku od 8.20 do 14.30, z półgodzinną przerwą od godziny 11.00) nie są dopasowane do ich potrzeb. Studenci zwrócili uwagę, że przerwa wypada wtedy, kiedy wiele osób mogłoby chcieć skorzystać z pomocy biura (po zajęciach do 10.50 i przed zajęciami o 11.45) oraz, że celowym byłoby wydłużenie czasu pracy BCOS do godzin popołudniowych. Niejednoznaczne były opinie studentów dotyczące pracy dziekanatu. Z jednej strony studenci przytaczali przykłady nieprzyjmowania podań ze względu na niekompletność dokumentacji (braku informacji, o których wcześniej nie wspomiano, że są niezbędne). Były to jednak sytuacje incydentalne. Z drugiej strony studenci wskazywali na pozytywne przykłady pracy dziekanatu, takie jak np. organizacja spotkań informacyjnych dla studentów IV roku (wymagane dokumenty, terminy egzaminów dyplomowych). Mimo, że informacje dotyczące przygotowywania prac dyplomowych oraz zasad dyplomowania są dostępne na stronie internetowej, studenci pozytywnie odnieśli się do tej inicjatywy, wskazując na celowość konsultowania się bezpośrednio z pracownikami dziekanatu.

Studenci potwierdzili znajomość procedur dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków; w ich opinii są one przejrzyste i zrozumiałe. Studenci, obecni na spotkaniu z ZO, nie korzystali z możliwości składania skarg.

Do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia studentów motywuje możliwość uzyskania stypendium rektora za dobre wyniki w nauce. Zdaniem studentów niezrozumiałym jest natomiast wymóg, by przy przyznawaniu tego stypendium dokumenty poświadczające dodatkowe osiągnięcia były podpisywane przez dyrektora chóru Politechniki Opolskiej.

Studenci mogą wnioskować o świadczenia o charakterze socjalnym. Na stronie internetowej znajduje się regulamin przyznawania tych świadczeń, jednak studenci wskazywali na trudności z uzyskaniem odpowiedniego wsparcia ze strony pracowników dziekanatu przy składaniu wniosków (zwłaszcza w zakresie interpretacji dostępnego na stronie internetowej Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Opolskiej).

Na ocenianym kierunku funkcjonuje Koło Naukowe „Circulus”, skupiające 36 studentów, którzy mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności projektowych i plastycznych. Członkowie koła organizują wyjazdy plenerowe, wystawy poplenerowe oraz kursy doszkalające (SketchUp, Archicad).

Studenci kierunku biorą udział w wielu konkursach, o których są informowani m. in. przez opiekunów lat. W 2016 roku zorganizowano np. konkurs na zagospodarowanie parkingu na terenie uczelni przy ul. Pruszkowskiej. Nagrodą był wyjazd do Chin. Studenci kierunku mogą także pochwalić się wysokimi miejscami w różnego rodzaju konkursach np. w 2016 roku jeden ze studentów zajął I miejsce w plenerze ogólnopolskim. Członkowie koła angażują się także w organizowanie konferencji. Członkowie koła naukowego podkreślali zaangażowanie opiekunów naukowych, którzy motywują ich do działania.

W wejściu na rynek pracy pomaga studentom Akademickie Biuro Karier (ABK) odpowiedzialne m.in. za prowadzenie platformy, na której umieszczane są ogłoszenia o pracy, praktykach i stażach. W ramach działalności Biura organizowane są spotkania z praktykami: I edycja „Akademii Rozwoju Przedsiębiorczości” obejmowała 21 cyklicznych wykładów/spotkań. Opis każdego wydarzenia zawierał informację o tym, komu jest dedykowane. W bieżącym roku akademickim 2 wykłady przeznaczone były m.in. dla studentów architektury:

- „Praktyczne aspekty odbiorów technicznych obiektów użytku publicznego”, które prowadził Komendant Miejski PSP w Opolu;
- „Architektura po studiach”, prelegentami byli projektanci z GRUPY SN ARCHITEKCI.

Organizowane są również spotkania dla szerszego grona studentów, np. „Jak zarobić na swoich marzeniach”: 5 żywiołów.

ABK jest odpowiedzialne także za organizację różnego rodzaju warsztatów, których ukończenie potwierdzane jest certyfikatem, np. podczas zeszłorocznej edycji warsztaty ukierunkowane były na doskonalenie umiejętności miękkich. W bieżącym roku akademickim ABK ma w planach organizację X edycji akademickich targów pracy. Biuro informuje o swoich działaniach także za pośrednictwem popularnych wśród studentów serwisów społecznościowych.

W Jednostce prowadzącej wizytowany kierunek studiów działa Rada Studentów Wydziału Budownictwa i Architektury, chociaż jej przedstawiciele podkreślają, że większość działań samorządu odbywa się na poziomie centralnym. Przedstawiciele Rady wskazali jednak, że nawet jeśli zgłaszają władzom problemy, nie odnotowują zmian w odpowiedzi na zgłoszone postulaty. Studenci zgłosili też, że nieuregulowana jest kwestia ustalenia budżetu przeznaczonego na działalność Rady Studentów. ZO rekomenduje większe wsparcie działalności Rady Studentów przez władze Jednostki.

8.2.

Studenci nie mają możliwości wyrażenia opinii na temat pracy dziekanatu czy BCOS, wypełniają jedynie ankiety dotyczące nauczycieli akademickich. Część negatywnych opinii wyrażonych podczas spotkania z ZO, w tym odnosząca się do kadry wspierającej proces kształcenia może świadczyć o tym, że procesy związane z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem systemu wsparcia studentów są nieskuteczne. Studenci obawiają się również, że zgłaszanie uwag odbije się negatywnie na osobach, które je sygnalizują. Jednocześnie studenci na spotkaniu z ZO podkreślili, że są nauczyciele akademicy, którzy bardzo ich wspierają i są otwarci na postulowane zmiany. Podczas spotkania z władzami Jednostki ZO zaproponował rozważenie alternatywnych sposobów zgłaszania opinii i uwag w sposób zapewniający anonimowość (np. do specjalnie przygotowanych skrzynek) oraz informowanie studentów o działaniach podjętych w odpowiedzi na zgłoszone uwagi.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pozytywnie należy ocenić system wsparcia oraz motywowania studentów przez nauczycieli akademickich, zachęcanie studentów do udziału w konkursach i warsztatach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, a nawet organizowanie konkursów w ramach Uczelni np. na projekt placu zlokalizowanego w kampusie Politechniki Opolskiej.

Studenci nie mają możliwości wyrażenia opinii na temat funkcjonowania pracy dziekanatu lub Centrum Obsługi Studiów za pośrednictwem regularnych badań ankietowych; ankietyzacją objęci są wyłącznie nauczyciele akademicy. Studenci mogą korzystać ze wsparcia opiekuna roku, opiekunów praktyk oraz Biura Karier. Na wizytowanym kierunku działa Koło Naukowe „Circulus”, którego członkowie mają możliwość poszerzania umiejętności projektowych i plastycznych.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zmiana godzin funkcjonowania Biura Centrum Obsługi Studiów.
2. Wprowadzenie możliwości oceny pracy administracji, co może przyczynić się do poprawy działania systemu wspierania studentów.
3. Zapewnienie studentom alternatywnych sposobów wyrażania opinii i przekazywania uwag dotyczących kształcenia (np. skrzynki na uwagi).

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Nie dotyczy. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „architektura” prowadzonym na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej.